

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Problematika platebního rozkazu

Payment order problems

Student: Andrea Jeseňáková

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Milan Gryga

Ostrava 2010

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.“

Ostrava 5. května 2010

Andrea Jeseňáková

Obsah

1	ÚVOD	2
2	PLATEBNÍ ROZKAZ A SMĚNEČNÝ PLATEBNÍ ROZKAZ	4
2.1	HISTORIE	4
2.2	VYMEZENÍ POJMŮ	4
2.3	PODMÍNKY PRO VYDÁNÍ PLATEBNÍHO ROZKAZU	6
2.3.1	Věcné procesní podmínky	7
2.3.2	Procesní podmínky na straně soudu	10
2.3.3	Procesní podmínky na straně účastníků řízení	13
2.3.4	Negativní procesní podmínky	15
2.3.5	Zvláštní podmínky	15
3	ROZKAZNÍ ŘÍZENÍ	18
3.1	VYDÁNÍ PLATEBNÍHO ROZKAZU	18
3.1.1	Náležitosti platebního rozkazu	19
3.1.2	Kvalifikovaná výzva (§ 114b OSŘ)	20
3.2	DORUČOVÁNÍ	21
3.3	PRÁVNÍ MOC A VYKONATELNOST	22
3.4	OPRAVNÉ PROSTŘEDKY	22
3.4.1	Odpor a námitky	23
3.4.2	Podání odporu několika žalovanými	24
3.4.3	Odmítnutý odpor, námitky	25
3.4.4	Zpětvzetí odporu, námitek	26
3.4.5	Odvolání	26
3.5	PRAKTICKÁ UKÁZKA PLATEBNÍHO ROZKAZU	27
4	ELEKTRONIZACE PLATEBNÍHO ROZKAZU	30
4.1	ELEKTRONICKÝ PLATEBNÍ ROZKAZ	31
4.2	DORUČOVÁNÍ PLATEBNÍHO ROZKAZU	35
4.2.1	Doručování na adresu datové schránky	38
4.2.2	Doručování na adresu, kterou adresát sdělil soudu	40
4.2.3	Doručování prostřednictvím doručovacího orgánu	41
4.2.4	Ke splnění podmínky nedoručitelnosti	43
5	ZÁVĚR	44
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	46
	SEZNAM ZKRATEK	49

1 Úvod

Pro mou bakalářskou práci jsem si vybrala téma Problematika platebního rozkazu. Vzhledem k současnému stavu zadlužení domácností a společností v České republice řadím platební rozkaz mezi aktuální a značně diskutované téma. Ačkoliv v dřívější době bylo zadlužení považováno za negativní jev, v současnosti se na tento problém pohlíží z docela jiného pohledu. V dnešním světě se totiž život na dluh stal novodobým trendem. Ne všichni jsou si ovšem vědomi důsledků, které plynou z jejich neuváženého chování v podobě platební neschopnosti.

Řešením situací týkajících se insolvence se budu zabírat v této práci. Jako první se budu věnovat charakteristice pojmu platebního rozkazu a směnečného či šekového platebního rozkazu. Každý věřitel požaduje po dlužníkovi splnění pohledávky v určité době splatnosti. Pokud nastane situace, že dlužník není schopen dostát svým závazkům, má věřitel mnoho možností, jak toto plnění od dlužníka získat. A právě platební rozkaz je jednou z těchto variant. Je potřeba obrátit se na soud, jenž formou platebního rozkazu ve zkráceném řízení uloží dlužníkovi povinnost splnit jeho závazek. Obdobným způsobem bude věřitel postupovat, pokud se pohledávka vztahuje na nesplacenou částku plynoucí ze směnky nebo šeku. Tento stav se řeší směnečným či šekovým platebním rozkazem, aneb zvláštním druhem rozkazního řízení.

I přes to, že principem zkráceného řízení je vydání rozhodnutí soudem v řízení bez jednání, nedá se opomenout nutnost splnění veškerých předpokladů soudního procesu. Zkrácené řízení spadá pod civilní proces, z tohoto důvodu se na něj vztahují veškeré procesní podmínky, bez jejichž splnění by platební rozkaz nemohl být vydán.

Nic nemůže probíhat nesystematicky, a proto Občanský soudní řád upravuje také pravidla pro postup při rozkazním nebo též zkráceném řízení. V této kapitole se zaměřím na vydání platebního rozkazu a jeho potřebné náležitosti. Důležitá je nadto právní úprava ochrany dlužníků, kteří mají ze zákona možnost podání odporu či námitek u směnečného a šekového platebního rozkazu. Je to jediná možnost jak zamezit platnosti platebního rozkazu a následným účinkům právní moci a vykonatelnosti platebního rozkazu.

Jelikož všechny soudní úkony a řízení jsou velmi časově náročné, neodvratným se stalo hledání metod, jak tento systém co nejvíce zrychlit a zefektivnit. Pomocí rozmachu informačních technologií a sítí došlo k posunu v rámci elektronizace českého soudnictví. Pro platební rozkaz je rozhodující zavedení elektronického platebního rozkazu a promítnutí

elektronizace do systému doručování v rozkazním řízení. Zlepšením doručitelnosti by mělo dojít ke zdokonalení celého rozkazního řízení, jelikož na řádném doručení je postaven celý proces vydávání platebního rozkazu.

V bakalářské práci se pokusím zachytit veškeré souvislosti spojené s českou právní úpravou zkráceného řízení včetně směnečného a šekového zkráceného řízení. Cílem bude zhodnotit kompletnost právní úpravy platebního rozkazu a především posoudit vliv nejnovější souhrnné novely Občanského soudního řádu a projektu elektronizace soudnictví na zefektivnění procesu vydávání platebního rozkazu.

Platební rozkaz a směnečný platební rozkaz

1.1 Historie

Úprava zkráceného rozkazního řízení v českém právním řádu není záležitostí týkající se posledních let, naopak sahá hlouběji do minulosti. Již za dob Rakousko-Uherska pochopili význam existence zkráceného řízení. Za první právní předpis upravující tuto oblast můžeme považovat říšský zákoník z roku 1873, obsahující upomínací řízení. K tomu se později přidal zákon č. 113/1895, o soudním řízení v občanských věcech právních (civilní řád soudní). Rozkazní řízení je obsaženo v §§ 548 – 554 a řízení o věcech směnečných v následujících ustanoveních §§ 555 – 559. Oba tyto předpisy byly současně v platnosti až do roku 1918, kdy byly po vzniku Československé republiky vneseny do právního řádu tzv. recepční normou. Jejich platnost zrušil 1. ledna 1951 zákon č. 142/1950, o řízení ve věcech občanskoprávních (občanský soudní řád), který v §423 a §424 upravuje směnkové a šekové řízení, následující §§ 425 - 426 je věnován rozkaznímu řízení. Ustanovení o platebním rozkazu v tomto předpisu nebyla nijak zásadně odlišná od současné právní úpravy, se kterou se v mnoha věcech téměř shoduje.

O desetiletí později, 1. ledna 1964 nabyl účinnosti nový procesní předpis v podobě zákona č. 99/1963, občanský soudní řád. Ten prošel za svou dlouholetou platnost řadou novelizací a je platný i nyní. Nejnovější novelizace je obsažena v zákoně č. 7/2009 Sb., v tzv. souhrnné novele občanského soudního řádu.

1.2 Vymezení pojmů

Vymezení pojmu civilního procesu patří k obtížným otázkám, k jejichž řešení zaujímá právní teorie různá stanoviska. Účel civilního procesu je spatřován v tvorbě práva. Civilní proces je charakterizován jako procesní činnost nebo postup soudu, účastníků a dalších subjektů a osob zúčastněných na řízení, jehož cílem je poskytnutí ochrany subjektivním právům a zákonem chráněným zájmům.¹ U civilního soudního řízení se používá rozlišování na řízení nalézací a řízení vykonávací.

¹ STAVINHOVÁ, J., HLAVSA, P. *Civilní proces a organizace soudnictví*. s. 146.

Nalézacím řízením soud zjišťuje, co je právem, eventuálně co právo ve smyslu právního vztahu vytváří. Začátek nalézacího řízení je spojen s podáním žaloby nebo zahájením řízení soudem, jeho konec poté s vydáním pravomocného rozhodnutí ve věci samé. Vykonávací řízení slouží k zajištění a uskutečnění práva zjištěného v řízení nalézacím. Nalézací řízení se dále dělí na řízení sporné, pro které je charakteristické procesní postavení účastníků v roli odpůrců s protikladným zájmem na výsledku procesu, a řízení nesporné, v jehož rámci dochází k úpravě právních poměrů jednoho nebo více účastníků, kteří ovšem postavení odpůrců nemají.² Pravidla o řízení sporném jsou obsažena v první až čtvrté hlavě třetí části OSŘ, pravidla nesporného řízení jsou součástí páté hlavy třetí části OSŘ a jsou označována jako zvláštní ustanovení.

Existují dva případy sporného řízení, ve kterých OSŘ dává možnost vydat rozhodnutí ve věci samé, v tzv. zkráceném řízení. Soud zde nenařídí jednání, a tak nemá soud povinnost zjišťovat úplný skutkový stav podle § 153 odst. 1 před vydáním rozhodnutí. Soud je ale povinen zkoumat procesní podmínky. Jedná se o zkrácené řízení nazývané rozkazní řízení a též o zkrácené řízení ve věcech směnečných nebo šekových.³

V rozkazním řízení je rozhodnutí vydáváno ve formě platebního rozkazu. Vydává se pouze v případě, je-li v žalobě uplatněno právo na zaplacení peněžité částky a vyplývá-li uplatněné právo ze skutečností uvedených žalobcem. Jedná se o řízení bez provádění dokazování, jakož i slyšení žalovaného, soud není povinen zjišťovat úplný skutkový stav věci. Platební rozkaz má účinky pravomocného rozsudku, tedy konečného, závazného a vykonatelného rozhodnutí pokud se žalovaný nebude včas bránit podáním odporu. To má za následek, že se zruší celý platební rozkaz a poté soud nařídí jednání, jehož výsledkem bude rozsudek, vydaný však v řádném řízení.

Zkrácené řízení směnečné a šekové umožňuje rychlejší uplatnění směnečných nebo šekových nároků oproti jiným majetkovým nárokům. V tomto případě musí být vždy předložena v prvopise směnka nebo šek, o jejichž pravosti není pochybností a z nichž vyplývá, že uplatněný nárok je důvodný. Podrobnějšímu výkladu platebního rozkazu a platebního rozkazu směnečného a šekového se budu věnovat v dalších částech.

² STAVINHOVÁ, J., HLAVSA, P. *Civilní proces a organizace soudnictví*. s. 153.

³ STAVINHOVÁ, J., HLAVSA, P. *Civilní proces a organizace soudnictví*. s. 322.

Členství České republiky v Evropské unii přineslo nadto zavedení Evropského platebního rozkazu, prostředku k vymáhání zahraničních nesporných pohledávek. Ode dne 12. prosince 2008, kdy nabylo účinnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, je možné se domáhat u soudu vydání evropského platebního rozkazu, který je platný pro všechny členské země Evropské unie. Evropský platební rozkaz byl vnesen i do OSŘ, úprava je obsažena v § 174b a je shrnuta do pouhých tří paragrafů. Evropský platební rozkaz se vyznačuje mnoha odlišnostmi oproti české úpravě platebního rozkazu, v této práci se však Evropským platebním rozkazem nebudu zabývat z důvodu široké obsáhlosti této tematiky, která by vedla k přesažení žádaného rozsahu práce.

Smyslem rozkazního řízení je dosažení vydání rozhodnutí k vymožení peněžitých nároků bez zbytečného časového odstupu, to znamená v rychlém a hospodárném řízení. Je totiž známo, že jen rychlá ochrana dokáže být dostatečně účinná.

1.3 Podmínky pro vydání platebního rozkazu

Procesní právo stanovuje procesní podmínky, za kterých může probíhat soudní proces. Občanský soudní řád definuje v § 103 procesní podmínky jako podmínky, za nichž může rozhodovat ve věci samé. Jedná se o podmínky, jejichž nesplnění má za následek, že soud nesmí vydat rozhodnutí ve věci samé. Proto zákon ukládá soudu, aby kdykoli za řízení přihlížel k tomu, zda jsou tyto podmínky splněny. Jak uvádí Schelleová Ilona⁴, právní teorie rozděluje procesní podmínky do čtyř základních skupin:

1. Věcné procesní podmínky
2. Procesní podmínky na straně soudu
3. Procesní podmínky na straně účastníků řízení
4. Negativní procesní podmínky, tj. překážka litispendence a překážka rei iudicatae

⁴ SCHELLEOVÁ, I. *Civilní proces*. s. 271.

1.3.1 Věcné procesní podmínky

Návrh na zahájení řízení

Řízení nemůže být zahájeno bez podání návrhu na zahájení řízení. Účastník, který požaduje vydání platebního rozkazu, musí v žalobě uvést nejen obecné náležitosti, ale i náležitosti zvláštní, charakteristické pro platební rozkaz.

Obecné podmínky jsou upraveny v § 42 OSŘ. Z podání musí být patrné, kterému soudu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, dále musí být podepsáno a datováno. Podání lze učinit písemně, v listinné nebo elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě, telegraficky nebo též telefaxem. Podání uskutečněné telegraficky je nutno písemně doplnit nejpozději do 3 dnů a je-li písemné podání učiněné telefaxem nebo v elektronické podobě, je třeba jej ve stejné lhůtě doplnit předložením jeho originálu, případně písemným podáním shodného znění. Soud k těmto podáním nepřihlíží, pokud nebyla ve stanovené lhůtě doplněna.

Nezbytné je v podání obsáhnout i zvláštní podmínky, kam se zřetelem na § 79 OSŘ řadíme označení účastníků, vyličení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jich se navrhovatel dovolává a také z něj musí být patrné, čeho se domáhá.

Za označení účastníků považujeme v rozkazním řízení určení žalobce a žalovaného. Fyzickou osobu je třeba vymezit jejím jménem a příjmením a bydlištěm. Fyzická osoba, která je podnikatelem, musí uvést identifikační číslo. K bližší identifikaci je vhodné uvést také další údaje, jako je datum narození či rodné číslo. Právnícká osoba se označuje obchodní firmou nebo názvem a sídlem, podle zápisu v obchodním rejstříku a též identifikačním číslem. Označení účastníka v návrhu na zahájení řízení musí odpovídat právnímu stavu platnému ke dni podání návrhu.

Pod pojmem rozhodující skutečnosti rozumíme takové skutečnosti, které jednak pravdivě zdůvodňují vznik a rozsah žalobcova nároku, a za další, které jsou zcela nezbytné k tomu, aby bylo jasné, o čem a na jakém podkladě má soud rozhodnout.⁵ Rozhodující skutečnosti musí být přesné a určité a musí zdůvodňovat vznik a rozsah žalobcova nároku uplatňovaného v petitu. Z žaloby v rozkazním řízení musí vyplývat požadavek žalobce na peněžité plnění od žalovaného. Musí být patrný důvod žalovaného nároku prostřednictvím

⁵ STAVINHOVÁ, J., HLAVSA, P. *Civilní proces a organizace soudnictví*. s. 265.

všech skutečností, ze kterých je nárok odvozen. A to od vzniku pohledávky, přes splatnosti a výši úroků až po dobu, od kdy se úroky požadují. Vzhledem k tomu, že soud nemá jinou možnost, než vycházet jen ze skutečností vylíčených žalobcem, platební rozkaz nemůže být vydán, pokud není skutkové tvrzení dostatečně zdůvodněno.

Důkazní povinnost je jednou z dalších povinností žalobce. OSŘ v § 120 odst. 1 přikazuje účastníkům označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Žalobce splní tuto povinnost tím, že v žalobě označí důkazy na podporu vylíčených rozhodujících skutečností. Platební rozkaz je vydáván bez nařízení jednání a to má za následek, že u platebního rozkazu připadají jako jediné důkazní prostředky listinné důkazy. Důkazy musí být označeny tak, aby mohly být hned provedeny, to u listin znamená, že je potřeba je identifikovat tak, aby nebyly zaměnitelné.

Informace o tom, co je žalobcem vymáháno, je obsažena v žalobním petitu. Ten označuje, čeho se žalobce jmenovitě domáhá a určuje, o čem má soud ve věci samé jednat a rozhodovat. Žalobce v petitu formuluje svůj nárok plynoucí ze skutkového děje, včetně jeho rozsahu a konkrétné rozhodnutí, které od soudu žádá. Petit musí být přesný, určitý a srozumitelný. Petit u žaloby v rozkazním řízení obsahuje návrh soudu, aby uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci dlužnou částku. Přesné vyjádření žalobcova nároku má svůj význam v tom, že soud nesmí žalobci přisoudit něco jiného, nežli se žalobce ve svém petitu domáhá.

V případě směnečného a šekového platebního rozkazu musí též žalobce splnit svou povinnost tvrzení. Je povinen dostatečně určitě vylíčit všechny skutečnosti rozhodné pro uplatnění práva ze směnky, včetně identifikace směnky a jejích doložek, účastníků směnečné obligace, skutkových okolností, o něž opírá svůj nárok. David a kol.⁶ uvádí, že „na dostatečném substancování, tedy úplnosti a určitosti přednesů žalobce, je nutno trvat i z toho hlediska, že žalovaný má velmi krátkou lhůtu k tomu, aby podal námitky. Postup soudu, který by připustil, že v důsledku nedostatečně substancované směnečné žaloby by žalovaný nevěděl, k čemu se má vyjádřit, by byl v rozporu s principem rovnosti zbraní a s právem na spravedlivý proces (viz čl. 1 a čl. 36 Listiny, čl. 96 odst. 1 Ústavy, čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).“

⁶ DAVID, L, et. al: *Občanský soudní řád: komentář*. s. 825.

Směnečnou žalobu uplatňuje v rozkazním řízení především remitent, tedy osoba, které, nebo na jejíž řad má být placeno. Směnečnou žalobu může podat také indosatář, čímž rozumíme osobu, na kterou byla směnka rubopisem převedena. K dalším osobám uplatňujícím nároky budou patřit rovněž ti, jimž přísluší tzv. další postih podle čl. 1 § 49 zákona směnečného a šekového nebo jejich právní nástupci.

Předpokladem pro úspěšné zahájení směnečného či šekového rozkazního řízení je povinnost žalobce předložit v prvopisu směnku nebo šek, o jejichž pravosti není důvodu pochybovat (§ 175 OSŘ). Ověřené směnky či šeky jsou nepřipustné. Naproti tomu rozhodnutí o umoření směnky vydané podle § 185s OSŘ je listinou ztělesňující právo a je tedy postaveno na úroveň prvopisu směnky.

Za účelem hospodárnosti je žádoucí, aby žaloba byla soudu doručena přehledná, kompletní a se všemi náležitostmi. Dle § 43 odst. 1 OSŘ bude v případě vadnosti nebo neúplnosti žaloby předseda senátu dbát na to, aby taková žaloba byla opravena nebo doplněna. Žalobci bude k tomuto účelu přidělena přiměřená lhůta a bude také poučen, jak je potřeba opravu nebo doplnění provést. Bude informován i o následcích při nevyhovění výzvě. Není-li i po výzvě od předsedy senátu podání řádně opraveno nebo doplněno, soud usnesením řízení zastaví, viz § 43 odst. 2 OSŘ.

V příloze č. 1 příkládám konkrétní ukázkou návrhu na vydání platební rozkazu, která splňuje všechny, jak formální tak obsahové požadavky.

Splnění poplatkové povinnosti

Soudní poplatky jsou upraveny zákonem č. 549/1991, o soudních poplatcích. Poplatkové povinnosti podléhá žalobce, který podává návrh na zahájení rozkazního řízení a poplatek je splatný vznikem poplatkové povinnosti.

Výše poplatku je stanovena v sazebníku zákona o soudních poplatcích a závisí na výši požadovaného peněžního plnění. Pokud je v návrhu na zahájení řízení vymáháno peněžité plnění vyšší než 15 000 Kč, soudní poplatek činí 600 Kč. U částek vyšších než 15 000 Kč se vypočítává poplatek ve výši 4 % z částky, maximálně však 1 000 000 Kč. Dle § 8 odst. 1 musí být poplatek splacen zásadně v české měně a poplatky, které nepřesahují částku 5 000 Kč je možno zaplatit kolkovými známkami, které vydává Ministerstvo financí. K placení ostatních poplatků se používá účet státního rozpočtu zřízený u České národní banky pro jednotlivé soudy.

Není-li poplatek splacen při podání žaloby a povinný není od poplatku osvobozen, soud mu určí lhůtu, do které tak musí být učiněno. Pokud se tak nestane a není to z důvodu stanovených v ustanovení § 9 odst. 4, řízení je zastaveno.

1.3.2 Procesní podmínky na straně soudu

Pravomoc

Pravomocí soudů chápeme souhrn oprávnění a povinností, které zákon přiznává soudům k výkonu jejich činnosti.⁷ Civilní pravomoc soudů je vymezena občanským soudním řádem v § 7. Podle ustanovení tohoto paragrafu soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon.

Soud přihlíží kdykoliv za řízení, zda jsou splněny podmínky řízení. Nespadá-li věc do pravomoci soudů, jedná se o nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit (§ 103, 104). Soud vydá usnesení o zastavení řízení a po jeho právní moci postoupí věc příslušnému orgánu. Není přípustné se proti usnesení odvolat.

V § 6 OSŘ je mimo to stanoveno, že pokud soud k námitce žalovaného zjistí, že věc má být projednána na základě smlouvy účastníků v řízení před rozhodci, nemůže věc dále projednávat a řízení zastaví. Pokud však účastníci prohlásí, že na smlouvě netrvají, věc je soudem projednána. Námitka žalovaného musí být uplatněna nejpozději při prvním jeho úkonu ve věci samé.

Prvním vyjádřením ve věci u rozkazního řízení je podání odporu proti platebnímu rozkazu, již jeho odůvodnění by proto mělo obsahovat námitku pravomoci rozhodců, pokud tomu tak není, soud bude pokračovat v řízení.

Příslušnost

Příslušností soudů rozumíme vymezení rozsahu působnosti mezi jednotlivými soudy tak, že určuje, který článek soustavy soudů je povolán v konkrétní věci provést řízení.

⁷ SCHELLEOVÁ, I. *Civilní proces*. s. 282.

Pravidla o příslušnosti soudu dělíme zaprvé z pohledu, zda upravují rozsah působnosti mezi soudy různých článků soudní soustavy anebo mezi soudy téhož článku. V prvním případě jde jak o příslušnost věcnou tak i o příslušnost funkční, druhý případ popisuje příslušnost místní.⁸

OSŘ v § 9 určuje věcnou příslušnost soudů v prvním stupni tak, že zásadně jsou k řízení, rozkazní nevyjímaje, v prvním stupni věcně příslušné soudy okresní a v některých obchodních věcech krajské soudy. České právo vyžaduje dodržování stanovené věcné příslušnosti a umožňuje soudu po celou dobu rozkazního řízení zkoumat svou věcnou příslušnost.

U směnečného a šekového platebního rozkazu platí tato pravidla. Věcně příslušným soudem je krajský soud. Podle § 9 odst. 3 písm. p) OSŘ, ve sporech týkajících se směnek, šeků a jiných cenných papírů, derivátů a jiných hodnot, které jsou obchodovatelné na kapitálovém trhu, rozhoduje krajský soud.

Funkční příslušnost je dána § 10 OSŘ tak, že krajské soudy rozhodují o odvolání proti rozhodnutím okresních soudů a o odvolání proti rozhodnutím krajských soudů jako soudům prvního stupně rozhodují vrchní soudy. Určuje tedy soud, který je povolán rozhodnout o opravném prostředku.

Místní příslušnost definuje rozsah působností mezi jednotlivými soudy téhož druhu. OSŘ v § 84 říká, že místně příslušný je obecný soud žalovaného, není-li stanoveno jinak. V následujícím ustanovení se nachází určení obecného soudu pro každý žalovaný subjekt v závislosti na tom, zda se jedná o fyzickou osobu, právnickou osobu, stát, obec nebo vyšší územní samosprávný celek. U fyzických osob je obecný soud určen místem jejich bydliště, popřípadě místem, kde se osoba zdržuje a u fyzických osob, které jsou podnikateli, je obecný soud dán místem podnikání.

Výjimku z obecné místní příslušnosti představuje zvláštní místní příslušnost. Dle § 87 existuje možnost vybrat si namísto obecného soudu žalovaného jiný soud a to dle místa pracoviště žalovaného, dle místa kde došlo ke skutečnosti, jež zakládá nárok na náhradu škody nebo dle místa, kde se nachází organizační složka podniku. Ve směnečném a šekovém zkráceném řízení je podle § 87 místně příslušný také soud, v jehož obvodu je platební místo, uplatňuje-li se právo ze směnky, šeku nebo jiného cenného papíru.

⁸ WINTEROVÁ, A. *Civilní právo procesní*. s. 121.

Řízení je zahájeno v okamžiku podání žaloby u kteréhokoliv soudu a nezáleží na tom, jestli je tento soud věcně nebo místně příslušný. V situaci, kdy soud, u něhož byla žaloba podána, místně či věcně nepříslušný k jejímu projednání, procesními prostředky musí být dosaženo toho, aby se u něj o této žalobě nejednalo.

Před vydáním platebního rozkazu je soud povinen ověřovat podmínky řízení. Když se jedná o věcnou příslušnost, není podstatné rozlišovat stadium do vydání platebního rozkazu a stadium po podání odporu, jelikož věcná příslušnost je zkoumána kdykoliv za řízení (§ 104a odst. 1). Zato místní příslušnost může soud z vlastní iniciativy zkoumat jen před vydáním platebního rozkazu. Radka Pelikánová⁹ ve své publikaci uvádí, že po vydání platebního rozkazu, který považujeme za rozhodnutí ve věci samé, nesmí soud přihlížet k nedostatku místní příslušnosti, jestliže nebyla namítnuta žalovaným na počátku jednání, nařízeného soudem po podání odporu.

Pokud se soud usnese, že není místně příslušný, je věc po právní moci postoupena soudu, který je v usnesení považován za místně příslušný. Pokud tento soud nesouhlasí s postoupením, dojde ke sporu o místní příslušnost a předloží věc svému nadřízenému soudu k rozhodnutí, pokud o místní příslušnosti nebylo rozhodnuto již odvolacím soudem.

Obsazení soudu

V rozkazním řízení rozhodují soudy, a to prostřednictvím samosoudce nebo senátu, popřípadě justičních úředníků. Podle § 35 OSŘ platí, že v řízení před okresním a krajským soudem jako soudem prvního stupně, jedná a rozhoduje samosoudce, pokud není stanoveno jinak. Ohledně rozkazního řízení není stanovena žádná podmínka, tudíž je v něm zásadně činný samosoudce neboli předseda senátu.

OSŘ v § 38a odkazuje na zákon č. 128/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství. Tento předpis v § 10 určuje, že vyšší soudní úředník může provádět úkony soudu prvního stupně v občanském soudním řízení ve věcech řízení o platebním rozkazu, a v těchto případech i o rozhodování o opožděně podaných odporech a o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby, popřípadě návrhu na vydání platebního rozkazu nebo zrušení platebního rozkazu, který není možno doručit, o návrhu na

⁹ PELIKÁNOVÁ, R. Platební rozkaz: Srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích. s. 16.

rozhodování o opožděně podaných odporech proti elektronickému platebnímu rozkazu, zrušení elektronického platebního rozkazu a zastavení řízení po zpětvzetí návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu.

Platební rozkaz může vydat kromě toho také justiční čekatel a soudní tajemník. Zmocňuje je k tomu zákon č. 37/1992 Sb., jednací řád pro krajské a okresní soudy, v platném znění, konkrétně v ustanovení § 6 odst. 2. To vymezuje, že tyto subjekty mohou samostatně vykonávat rozhodování v řízení o návrzích na vydání platebního rozkazu, bylo-li výslovně vydání platebního rozkazu navrženo v žalobě.

1.3.3 Procesní podmínky na straně účastníků řízení

Způsobilost být účastníkem řízení

Způsobilost být účastníkem řízení spočívá ve způsobilosti mít procesní práva a povinnosti, to znamená mít hmotněprávní subjektivitu. U fyzických osob vzniká způsobilost k právům a povinnostem narozením a zaniká smrtí nebo prohlášením za mrtvého.¹⁰ U právnických osob dochází ke vzniku způsobilosti dnem jejich vzniku, za což považujeme její zápis do obchodního rejstříku a k zániku dochází dnem výmazu z obchodního rejstříku, jak stanoví občanský zákoník.¹¹

Soud musí v průběhu řízení ověřovat, zda všichni účastníci řízení mají způsobilost být účastníkem řízení, neboť se jedná o jednu z podmínek řízení. Případný zjištěný nedostatek je neodstranitelným nedostatkem, který by měl za následek zastavení řízení.

Procesní způsobilost

Procesní způsobilost je vymezena v § 20 OSŘ tím způsobem, že jí rozumíme způsobilost subjektů vlastními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti, a to buď samostatně, nebo prostřednictvím zvoleného zástupce. Jedná se tedy o způsobilost jednat samostatně před soudem. Z toho plyne, že každý kdo má procesní způsobilost, má taktéž

¹⁰ § 7 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ § 19a odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

způsobilost být účastníkem řízení. I v tomto případě občanský soudní řád obsahuje odkaz na hmotně právní úpravu v občanském zákoníku.

Je potřeba rozlišovat procesní způsobilost u fyzických a právnických osob. U fyzických osob se procesní způsobilost ztotožňuje se způsobilostí k právním úkonům podle občanského zákoníku. Způsobilost fyzické osoby vlastními právními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti vzniká v plném rozsahu zletilostí, tedy dovršením osmnáctého roku.¹² Nezletilé fyzické osoby mají způsobilost k jen takovým k právním úkonům, které jsou svojí povahou přiměřené rozumové a volní vyspělosti odpovídající jejich věku. § 23 OSŘ umožňuje předsedovi senátu rozhodnout, pokud to vyžadují okolnosti případu, že fyzická osoba, která nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, musí být v řízení zastoupena svým zákonným zástupcem, i když se jedná o věc, v níž by jinak mohla jednat samostatně.

U právnických osob splývá procesní způsobilost se způsobilostí být účastníkem řízení a vzniká tak dnem jejího zápisu do obchodního rejstříku. Vyskytuje se však omezení, že právnické osoby i stát mohou konat právní úkony jen prostřednictvím fyzických osob. OSŘ obsahuje výčet osob, které mají oprávnění jednat za právnickou osobu, a to v § 21. Nesmí za ni jednat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy právnické osoby. Každý, kdo za právnickou osobu jedná, musí prokázat své oprávnění.

Existence procesní způsobilosti musí být soudem ověřována, je vadou odstranitelnou. A co se týče rozkazního řízení, je potřeba provést ověření ve fázi před vydáním platebního rozkazu. V případě, že by soud zjistil procesní nezpůsobilost žalovaného, jenž je fyzickou osobou, muselo by dojít k odstranění tohoto nedostatku a to zjištěním zákonného zástupce. Není možné uložit povinnost podat odpor procesně nezpůsobilé osobě, vydání platebního rozkazu by bylo vyloučeno.

¹² § 8 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

1.3.4 Negativní procesní podmínky

Překážka litispendence

První z negativních podmínek je překážka litispendence – překážka zahájeného řízení. Podle ustanovení § 83 odst. 1 OSŘ zahájené řízení brání tomu, aby o téže věci probíhalo u soudu jiné řízení. Slouží k tomu, aby o téže věci neprobíhala současně dvě nebo více řízení. O stejnou věc se jedná tehdy, když jde v pozdějším řízení o tentýž nárok nebo stav, o němž bylo již zahájeno jiné řízení, a když se týká stejného předmětu řízení a týchž osob. Stejný předmět řízení je dán tehdy, jestliže tentýž nárok nebo stav vymezený žalobním petitem vyplývá ze stejných skutkových tvrzení.

Jestliže soud zjistí překážku litispendence, je nucen zahájené řízení zastavit.

Překážka rei iudicatae

„V případě, že v téže věci, jež je předmětem řízení, bylo již meritorně rozhodnuto, vzniká překážka rei iudicatae – překážka věci rozsouzené. Jde o uplatnění zásady „ne bis id idem“, jež brání dvojímu projednání a rozhodování o témže předmětu řízení mezi týmiž účastníky.“¹³ Podmínkou je požadavek totožnosti věci, který je shodný s podmínkami překážky litispendence. I v tomto případě musí dojít k zastavení řízení po vyšetření této překážky.

1.3.5 Zvláštní podmínky

Mezi zvláštní podmínky pro vydání platebního rozkazu řadím podmínky dané speciální právní úpravou platebního rozkazu, tedy pozitivní a negativní předpoklady jeho vydání.

Platná právní úprava platebního rozkazu stanovuje pouze dva pozitivní zvláštní předpoklady pro vydání platebního rozkazu.¹⁴

¹³ SCHELLEOVÁ, I. *Civilní proces*. s. 308.

¹⁴ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: Srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. s. 71

První z nich je skutečnost, že žalobní návrh musí znít na zaplacení peněžité částky. Dřívější právní úprava stanovovala maximální limit peněžní částky, která smí být vymáhána, později se od toho však ustoupilo a nyní není výše peněžitého plnění omezena. Vydáním platebního rozkazu se lze domáhat zaplacení peněžité částky v české nebo i zahraniční měně.

Druhým pozitivním předpokladem je podmínka, že uplatněné právo vyplývá ze skutečností uvedených žalobcem. „Závěr, že uplatněné právo vyplývá ze skutečností uvedených žalobcem, předpokládá takové vyličení rozhodujících skutečností, které soudu umožní žalobcem tvrzený skutkový základ podrobit právnímu posouzení. Jde o vzájemně podmíněný vztah.“¹⁵ Skutkové okolnosti je potřeba vyjádřit natolik úplně, aby se dalo posoudit, jaký právní nárok je uplatňován. A navíc musí žalobce konstatovat všechny skutečnosti, se kterými tato norma slučuje vznik, změnu nebo zánik práv a povinností.

Kromě pozitivních předpokladů definuje OSŘ v § 172 odst. 2 negativní podmínky pro vydání platebního rozkazu.

První z podmínek je vyloučení vydání platebního rozkazu v momentě, není-li znám pobyt žalovaného. Soud by tak neznal místo, kam má platební rozkaz doručit a znamená zásadní problém, jelikož obrana žalovaného je na doručení platebního rozkazu závislá. I ustanovení v následujícím § 173 určuje, že platební rozkaz musí být žalovanému doručen do vlastních rukou. V případě, že doručen do vlastních rukou žalovaného být nemůže, předseda senátu jej usnesením zruší.

S ohledem na druhou negativní podmínku nesmí být platební rozkaz vydán, má-li být doručen žalovanému do ciziny. Překážkou pro vydání platebního rozkazu však není, pokud má být doručováno do ciziny pouze žalobci.

Až do novely provedené zákonem č. 133/2006 Sb. Platilo, že platební rozkaz nelze vydat ve věci, v níž občanský soudní řád stanoví senátní obsazení. V komentáři k OSŘ David a kol.¹⁶ říká, že „zmíněná novela učinila z tohoto pravidla výjimku ve prospěch uplatnění nároku zaměstnance na pracovní odměnu vůči zaměstnavateli. Rozhodování platebním rozkazem tak již nemělo výlučně samosoudcovskou povahu, neboť tam, kde soud ukládal platebním rozkazem žalovanému (zaměstnavateli) povinnost zaplatit pracovní odměnu

¹⁵ PELIKÁNOVÁ, R. Platební rozkaz: Srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích. s. 73

¹⁶ DAVID, L, et. al: *Občanský soudní řád: komentář*. s. 805.

žalobci (zaměstnanci), musel být v souladu s § 36a odst. 1 písm. a) obsazen senátem“. Novela č. 123/2008 Sb. zrušila zákaz rozhodovat v senátních věcech zcela. Nynější úprava občanského soudního řádu dovoluje rozhodnout platebním rozkazem bez ohledu na to, zda se jedná o věc, v níž má rozhodovat senát nebo samosoudce.

2 Rozkazní řízení

2.1 Vydání platebního rozkazu

Rozkazní řízení je zahájeno dnem, kdy soudu došel návrh na jeho zahájení. S okamžikem zahájení konkrétního soudního řízení ve věci samé zákon spojuje mnoho důležitých právních účinků, a to jednak procesněprávních, jednak hmotněprávních.

K procesněprávním účinkům patří:¹⁷

- vznik překážky litispendence neboli překážky věci zahájené,
- vznik překážky perpetuatio fori (trvání příslušnosti), to znamená skutečnost zachování místní a věcné příslušnosti soudu podle okolností daných v okamžiku zahájení řízení,
- vyčerpání možnosti volby mezi více místně příslušnými soudy tam, kde OSŘ toto oprávnění přiznává,
- vznik povinnosti soudu provést řízení (§ 101) a za předpokladu jeho přípustnosti vydat rozhodnutí.

Mezi hmotněprávní účinky patří stavení promlčecích lhůt a fakt, že nemůže dojít k prekluzi.

Jakmile je řízení zahájeno, soud má povinnost postupovat bez dalších návrhů tak, aby byl spor co nejrychleji projednán a rozhodnut.

Žaloba nemusí být doručena žalovanému dříve, než je platební rozkaz vydán soudem. Soudu je ze zákona dáno právo vydat platební rozkaz bez slyšení žalovaného, stačí mu tedy platební rozkaz doručit společně s rozhodnutím.

Podle OSŘ předseda senátu, respektive soud na základě řádného návrhu nebo žaloby buď vydá platební rozkaz, který lze napadnout zásadně jen odporem, anebo nařídí jednání. Odporem nenapadený řádně doručený platební rozkaz nabude právní moci, pokud návrh na jeho vydání není vzat zpět.¹⁸

¹⁷ STAVINHOVÁ, J., HLAVSA, P. *Civilní proces a organizace soudnictví*. s. 279.

¹⁸ PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: Srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. s. 53.

Zpětvzetí žaloby je dispozičním úkonem žalobce. Žalobce smí podat žádost soudu, aby dále nejednal a nerozhodoval o podané žalobě. Musí tak být ale učiněno v době od vydání platebního rozkazu do skončení lhůty k podání odporu a za podmínky, že odpor ještě nebyl podán. Je-li žaloba vzata zpět, soud řízení zastaví. Zpětvzetím žaloby se žalobce svého nároku nevzdává a o svůj nárok nepřichází, pokud zatím nezanikl a může jej žalobou uplatnit později znovu, protože existence vlastního nároku zůstává nerozhodnuta.

Nevzniknou-li pochybnosti o pravdivosti uvedených skutečností či o oprávněné existenci nároku a vyplývá-li takto uplatněné právo z uvedených skutečností, předseda senátu může platební rozkaz vydat i bez výslovné žádosti žalobce. Je-li vydání platebního rozkazu v žalobě navrhováno, má oprávnění vydat platební rozkaz soudní tajemník, vyšší soudní úředník nebo justiční čekatel. Platební rozkaz je samostatná forma meritorního soudního rozhodnutí. Meritorním rozhodnutím rozumíme rozhodnutí ve věci samé.

Soud má pravomoc rozhodnout, ve které situaci vydá platební rozkaz nebo přistoupí k jednání. To má stejné účinky i v opačném případě. I přesto, že je v žalobě rozkazní řízení navrženo, soud tento návrh nemusí akceptovat a místo toho může přistoupit k jednání.

V praxi probíhá rozkazní řízení tak, že většina žalob na plnění projde nejdříve tzv. rozkazním oddělením u soudu. To, pokud žaloba splňuje všechny náležitosti, které jsou pro vydání platebního rozkazu podstatné, platební rozkaz vydá. Teprve když dojde k podání odporu a následného zrušení platebního rozkazu, věc se dostává do rukou předsedy senátu, který rozhodne o dalším postupu ve věci.

Řízení ve věcech směnečných a šekových je v zákoně upraveno samostatně v § 175 OSŘ. Předloží-li žalobce v prvopisu směnku nebo šek, o jejichž pravosti není důvodu pochybovat, a další listiny nutné k uplatnění práva, vydá na jeho návrh předseda senátu krajského soudu činného v obchodních věcech směnečný platební rozkaz, v němž žalovanému uloží, aby do tří dnů zaplatil požadovanou částku a náklady řízení.

2.1.1 Náležitosti platebního rozkazu

Soud vydává platební rozkaz v písemné podobě, a jelikož je to dokument vydaný orgánem veřejné moci v mezích své pravomoci, jedná se o veřejnou listinu. Písemné vyhotovení rozsudku obsahuje záhlaví, výrok a poučení.

Záhlaví platebního rozkazu obsahuje v pravém horním rohu jednací číslo, tedy spisovou značku, která se navíc doplní o číslo stránky vyhotoveného rozhodnutí. Dále doprostřed soud uvede, že se jedná o platební rozkaz. Následuje označení soudu, který rozsudek vydal a jména a příjmení soudců, kteří ve věci rozhodli. Neopomenutelné je řádné označení účastníků řízení - žalobce a žalovaného, popřípadě také přesné označení zástupců účastníků.

Ve výroku je uveden obsah rozhodnutí soudu ve věci samé a o nákladech řízení. Soud v něm tedy žalovanému nařídí uhradit žalobci žalovanou částku navýšenou o úroky z prodlení a konkrétní výši nákladů řízení, a to do 15 dnů ode dne doručení platebního rozkazu.

Již v § 5 OSŘ je dáno, že soudy musí účastníkům poskytovat poučení o jejich procesních právech a povinnostech. Soud poučí žalovaného o možnostech podání odporu, kterým se platební rozkaz zruší. Kromě toho zde soud seznámí žalovaného s možností podání odvolání proti úhradě soudních poplatků. Musí dojít i k poučení žalovaného pro případ nesplnění povinnosti uložené platebním rozkazem. Při této situaci se totiž oprávněný může domáhat nařízení výkonu rozhodnutí.

Písemně vystavený platební rozkaz podepisuje předseda senátu, který rozsudek vydal, respektive jiný člen senátu, když ho soudce podepsat nemůže.

2.1.2 Kvalifikovaná výzva (§ 114b OSŘ)

Ode dne 1. 1. 2001 byl do občanského soudního řádu zákonem č.30/2000 Sb. vnesen § 114b, upravující kvalifikovanou výzvu. Nejnovější novelou č. 7/2009 byl ještě aktualizován. Říká, že vyžaduje-li to povaha věci nebo okolnosti případu, předseda senátu může žalovanému usnesením uložit, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuzná a ve vyjádření vylíčil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu. K vyjádření má žalovaný připojit listinné důkazy, jichž se dovolává, popřípadě označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud stanoví k podání vyjádření nejméně třicetidenní lhůtu od doručení ustanovení.

Mimo to § 114b umožňuje vydání tohoto usnesení i v případě, jestliže o věci soud rozhodl platebním rozkazem, elektronickým platebním rozkazem nebo evropským platebním rozkazem. U výzvy podané v rámci platebního rozkazu začíná lhůta k podání vyjádření běžet ode dne podání odporu proti vydanému platebnímu rozkazu.

„Ze vzájemné provázanosti platebního rozkazu a usnesení podle § 114b odst. 1 vyplývá, že obě tato rozhodnutí je třeba žalovanému doručit jedinou zásilkou, popřípadě obě tato rozhodnutí musí být pojata do jediné listiny. Povinnost žalovaného vyjádřit se ve věci a připojit listinné důkazy, popřípadě označit důkazy k prokázání tvrzení, je žalovanému ukládána podmíněně, tedy za předpokladu, že podá proti platebnímu rozkazu odpor. Povinnost vyjádřit se a zabránit tak fikci uznání splní ovšem žalovaný jak tím, že v odůvodnění odporu uvede skutkové okolnosti, na nichž staví svou obranu, a označí důkazy, tak tím, že odpor neodůvodní a v určené lhůtě se ve věci vyjádří samostatným kvalifikovaným podáním.“¹⁹

Za podmínky, že se žalovaný bez vážného důvodu na výzvu soudu včas nevyjádří a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, má se za to, že nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, se uznává, jak stanoví § 114 odst. 5.

Uloženo je též, že ustanovení musí být žalovanému doručeno do vlastních rukou a že náhradní doručení je vyloučeno.

Povaha věci vyžaduje vydání usnesení podle § 114b OSŘ obzvláště tehdy, kdy pro řádnou přípravu jednání je nezbytné znát také stanovisko žalovaného.

2.2 Doručování

Doručování je u platebního rozkazu nepochybně jedním ze základních faktorů. Princip doručení je zásadní již pro samotné nastartování rozkazního řízení. Zákonem je dán neopomenutelný požadavek doručení platebního rozkazu do vlastních rukou, v opačném případě dochází ke zrušení platebního rozkazu v celém rozsahu.

Již prvotním posláním rozkazního řízení bylo rychlé a účinné doručení, aby nedocházelo ke zbytečným průtahům a průběh řízení se tak stal co nejefektivnější. Od počátku zavedení platebního rozkazu nebylo efektivnosti dosaženo kvůli nedostatečně účinné úpravě, jenž by dokázala pojmut systém doručování ze správného úhlu. V posledních letech však došlo ke značnému vývoji informačních technologií. Tento proces modernizace umožnil zákonodárcům, aby ho promítli do novelizace zastaralých zákonů.

¹⁹ DAVID, L, et. al: *Občanský soudní řád: komentář*. s. 525.

Poslední novela přinesla řadu zásadních změn v občanském soudním řádu, co se týče doručování, a proto jsem se rozhodla, že podrobněji tuto problematiku proberu v poslední kapitole nazvané Elektronizace platebního rozkazu.

2.3 Právní moc a vykonatelnost

V občanském soudním řádu není zmíněna přímo právní moc a vykonatelnosti platebního rozkazu, avšak § 174 OSŘ říká, že platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor, má účinky pravomocného rozsudku. Dle zákona je právní moc rozsudku soudu prvního stupně spojována s nepodáním odvolání, tedy s rozhodnutím účastníka podrobit se rozhodnutí soudu, nemůže proto být rozdíl mezi účinky pravomocného rozsudku a účinky platebního rozkazu, proti němuž nebyl podán odpor.²⁰ To značí, že je pravomocný a vykonatelný, a to po uplynutí lhůty pro podání odporu, tedy 16. dnem po doručení žalovanému. Směnečný a šekový platební rozkaz nabývá právní moci 4. dnem po doručení žalovanému.

Pro platební rozkaz platí ustanovení v § 159a odst. 1 a 4 o závaznosti výroku pro účastníky a pro další orgány. Zároveň zakládá překážku věci pravomocně rozsouzené. Platební rozkaz je titulem, na jehož základě lze vést exekuci. Je možno podat návrh na nařízení exekuce okresnímu soudu příslušnému podle místa bydliště nebo sídla dlužníka.

Odstranění účinků právní moci platebního rozkazu lze dosáhnout pouze pomocí žaloby na obnovu řízení nebo žaloby pro zmatečnost. Žaloba na obnovu řízení je přípustná, lze-li důvody obnovy vztahovat i na předpoklady, za nichž byl platební rozkaz schvalován (§ 228 odst. 2). Žalobou pro zmatečnost lze napadnout platební rozkaz v případě porušení překážky litispendence nebo překážky věci pravomocně rozhodnuté, jakož i z důvodu materiální nevykonatelnosti platebního rozkazu (§ 229 odst. 2).

2.4 Opravné prostředky

Žalovanému nesmí být bráněno v ochraně před vydaným platebním rozkazem. Ne vždy je platební rozkaz oprávněný a založený na zcela pravdivých údajích. Existuje postup pro zabránění jeho účinkům, kterého se má žalovaný držet.

²⁰ PELIKÁNOVÁ, R. Platební rozkaz: Srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích. s. 109.

2.4.1 Odpor a námitky

Zabránit účinkům platebního rozkazu lze učinit pouze podáním odporu. Odpor vůči platebnímu rozkazu či námitky vůči směnečnému nebo šekovému platebnímu rozkazu se nedají považovat za odvolání, neboť nejde o řádný opravný prostředek, ale jen o způsob obrany proti rozhodnutí vydanému ve zkráceném řízení. Podání odporu má za následek změnu zkráceného řízení v řízení nalézací, a to ze zákona.

Důsledkem podání odporu proti platebnímu rozkazu je zrušení celého platebního rozkazu, mimo případy, kdy je napadán odvoláním pouze výrok o nákladech řízení. Co se týče směnkového nebo šekového platebního rozkazu, včasné podání námitek obsahujících odůvodnění nebude mít za následek zrušení směnečného nebo šekového platebního rozkazu, avšak odložení jeho právní moci a vykonatelnosti. A to v rozsahu, v jakém je napadán. Od doručení směnečného či šekového platebního rozkazu plyne žalovanému třídní lhůta k podání námitek. Soud nařídí jednání k projednání námitek, při němž nelze přihlížet k námitkám později předneseným. Soud se musí vypořádat se všemi námitkami, které byly vzneseny. Soud po projednání námitek určí, zda příslušný platební rozkaz ponechává v platnosti, nebo zda jej ruší a v jakém rozsahu. Pokud vezme žalovaný námitky zpět, předseda senátu usnesením řízení o námitkách bez jednání zastaví.

Pro podání odporu proti platebnímu rozkazu má žalovaný zákonem danou lhůtu 15 dnů, tedy mnohonásobně delší oproti směnečnému a šekovému platebnímu rozkazu. Tato lhůta začíná běžet následující den po dni, kdy byl platební rozkaz doručen žalovanému. V § 58 OSŘ jsou udány důvody, ve kterých může být zmeškání lhůty soudem prominuto. Zmeškání lhůty je prominuto v případě, jestliže účastník nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu, a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší. Druhou podmínkou je, že návrh na prominutí zmeškání lhůty byl podán do 15 dnů po odpadnutí překážky a s návrhem na prominutí zmeškání lhůty musí být spojen též zmeškaný úkon.

Lhůta k podání odporu je zachována, je-li posledního dne lhůty učiněn úkon u soudu nebo podání odevzdáno orgánu, který má povinnost je doručit, jak stanoví § 57 odst. 3, jedná se o procesněprávní lhůtu.

Odpor proti platebnímu rozkazu smí být předložen jakoukoliv formou pro učinění podání uvedenou v § 42 OSŘ. Z toho plyne, že může být proveden písemně nebo ústně - prostřednictvím veřejné datové sítě, telegraficky, telefaxem nebo ústním podáním

do protokolu. Elektronické podání musí být doplněno písemnou formou, jak jsem již zmínila v pojednání o podání návrhu na zahájení řízení.

Podaný odpor nemusí být zdůvodněn, postačí, jestliže z obsahu tohoto podání vyplývá, že jde o odpor. OSŘ v § 41 odst. 2 určuje, že soud posuzuje každý úkon podle jeho obsahu, i když je úkon nesprávně označen. Aby bylo možné pokládat podání za odpor, musí obsahovat obecné náležitosti podání, které jsou vymezeny v § 42 odst. 4 OSŘ. Odpor by měl být odůvodněn, i když to zákon nepožaduje, avšak včas podaný odpor nelez odmítnout pro nedostatek odůvodnění. Odůvodnění napomůže k jasnějšímu a rychlejšímu rozhodování o věci.

V § 174 odst. 4 OSŘ je upraveno, jak má soud postupovat při opravě chyb v psaní a v počtech, jakož i dalších zjevných nesprávnostech v platebním rozkazu. Je-li vydáno opravné usnesení ohledně výroku platebního rozkazu, běží žalovanému znovu lhůta k podání odporu. O tomto faktu musí být žalovaný v opravném usnesení poučen. Odpor nelze znovu účinně podat, týká-li se oprava jen výroku o nákladech řízení, případně výroku o povinnosti zaplatit soudní poplatek. U této situace běží znovu lhůta k podání odvolání proti opravovanému výroku.

Praktický příklad podání odporu přikládám v příloze č. 2., tato příloha navazuje na přílohu č. 1, je jejím opravným prostředkem.

2.4.2 Podání odporu několika žalovanými

Jestliže je platebním rozkazem rozhodováno vůči více žalovaným, má všichni právo se bránit odporem. V § 174 odst. 2 OSŘ je vymezeno, že ke zrušení platebního rozkazu dojde v okamžiku, podá-li včas odpor alespoň jeden z nich. Celý platební rozkaz se ruší a je nařízeno řízení.

Pro směnečný a šekový platební rozkaz platí odlišná úprava. Ustanovení § 175 neupravuje účinky námitek podaných jen jedním nebo několika žalovanými, proti kterým byl vydán směnečný platební rozkaz. Vzhledem k tomu, že námitkami se tento platební rozkaz neruší, nepřichází v úvahu analogické použití § 174 odst. 2. Máme za to, že účinky takto podaných námitek na právní moc a vykonatelnost platebního rozkazu vydaného

podle § 175 je třeba posoudit v závislosti na povaze společenství podle § 206 odst. 1, 2.²¹ Je rozdíl, podá-li námitky samostatný nebo nerozlučný společník. Když podá námitky některý ze samostatných společníků, mají tyto námitky účinky jen ve vztahu k tomu, kdo je podal, a v rozsahu, v jakém je podal. Vůči ostatním samostatným společníkům nabude platební rozkaz právní moci a soud může ve vztahu k těmto ostatním společníkům posuzovat důvodnost uplatněné obrany. V případě podání námítky nerozlučným společníkem, což u práv ze směnky není praktické, pak platební rozkaz nenabude právní moci vůči žádnému žalovanému a soud bude posuzovat důvodnost obrany ve vztahu ke všem nerozlučným společníkům.

2.4.3 Odmítnutý odpor, námitky

Předseda senátu, popřípadě vyšší soudní úředník nebo asistent soudce, odmítne pozdě podaný odpor nebo odpor podaný neoprávněnou osobou. Soud tak učiní usnesením, proti němuž je přípustné odvolání (§ 174 odst. 3 OSŘ).

Když je podáno odvolání proti rozhodnutí vydanému soudním komisařem, justičním čekatelem, asistentem soudce či pověřeným administrativním zaměstnancem, může mu zcela vyhovět předseda senátu. Jeho rozhodnutí je rozhodnutím soudu prvního stupně a lze je napadnout odvoláním (§ 374 odst. 3).

Odpor proti platebnímu rozkazu podaný osobou, která se označila jako zástupce účastníka, aniž oprávnění zastupovat účastníka prokázala, nelze odmítnout podle § 174 odst. 3 jako podaný osobou neoprávněnou. Až v momentě, kdy se nepodaří odstranit nedostatek průkazu zastoupení přes učiněná vhodná opatření, řízení o podaném odporu je soudem zastaveno.

Námitky vůči směnečnému a šekovému platebnímu rozkazu budou odmítnuty i v momentě, kdy námitky neobsahují odůvodnění, jak je stanoveno v § 175 odst. 3 OSŘ. U odporu proti platebnímu rozkazu odůvodnění vyžadováno není, zato odůvodnit námitky je nevyhnutelné. Žalovaný je povinen při podání námítek podle § 175 odst. 1 OSŘ uvést vše, co proti platebnímu rozkazu namítá.

²¹ BUREŠ, J., DRÁPAL, L., KRČMÁŘ, Z: *Občanský soudní řád: Komentář*. I. díl. s. 785.

2.4.4 Zpětvzetí odporu, námitek

Odpor proti platebnímu rozkazu nelze vzít účinně zpět. Následkem podání odporu je zrušení platebního rozkazu a je proto zřejmé, že již nemůže být znovu obnoven. Existuje však možnost odpor odvolat, jak praví § 41a odst. 4 OSŘ. Úkon může být odvolán, za podmínky že jeho odvolání je doručeno soudu nejpozději současně s tímto úkonem.

OSŘ ovšem umožňuje prostřednictvím § 175 odst. 5 vzít zpět námitky. Důsledkem je zastavení řízení soudem. Soud vydá toto usnesení, aniž by musel nařizovat jednání. Směnečný či šekový platební rozkaz poté nabude účinků pravomocného rozsudku. Právní moc začne běžet ode dne, kdy bude platební rozkaz doručen, ne ode dne, kdy ode dne doručení usnesení o zastavení řízení.

2.4.5 Odvolání

Z § 174 odst. 2 OSŘ vyplývá, že odvolání je opravným prostředkem výhradně proti výroku o nákladech řízení. Pod náklady řízení zahrnujeme náklady, které vznikají účastníkům řízení při uplatňování svých práv a oprávněných zájmů prostřednictvím soudu.

Protože soud posuzuje každé podání podle obsahu, je se všemi podáními, jež jsou sice označena jako odpor, ale z jejichž obsahu nepochybně vyplývá, že žalovaný v něm brojí jen proti výroku o nákladech řízení, zacházeno jako s odvoláním proti výroku o nákladech řízení.

Podat odvolání proti výroku o náhradě nákladů řízení je oprávněn nejen žalovaný, ale také žalobce.

2.5 Praktická ukázka platebního rozkazu

V příloze č. 3 přikládám konkrétní platební rozkaz vydaný krajským soudem v Brně, k názorné ukázce situace, která byla řešena formou zkráceného řízení.

Žalobce: Trenkwalder a.s., Heřmanická ul. č. 1648/5,
710 00 Slezská Ostrava, IČ 25857011

Žalovaný: METALL TECHNIK CZ s. r. o. v likvidaci, Uzbecká ul. č. 708/7,
625 00 Brno Bohunice, IČ 25579509

Žalobcem je společnost Trenkwalder a.s., která se zabývá zprostředkováním a poskytováním personálních služeb. Společnost Trenkwalder a. s. poskytla na základě smlouvy o dílo své personální služby společnosti METALL TECHNIK CZ s. r. o. Vzájemná spolupráce byla započata v roce 2007.

Po poskytnutí služeb dohodnutých ve smlouvě, společnost Trenkwalder poslala společnosti METALL TECHNIK CZ ke dni 28. 2. 2007 fakturu s třicetidenní splatností. Jedná se o fakturu č.180/2007, která byla vystavena na částku 285 351,70 Kč se splatností nejpozději 29. 3. 2007. Tato faktura nebyla splacena až do podání návrhu na vydání platebního rozkazu, žalobce proto žádá úhradu jak fakturované částky, tak smluvní pokuty a úroků z prodlení.

Společnost METALL TECHNIK CZ se ocitla v situaci, že nedokázala dostát veškerým svým peněžním závazkům a nebyla schopna splácet přijaté faktury. Zaměstnanec společnosti Trenkwalder nejdříve upomínal společnost METALL TECHNIK CZ telefonicky, posléze bylo přistoupeno k písemným upomínkám, první byla odeslána dne 15. 5. 2007, druhá 14. 6. 2007. Na upomínky žalovaný nereagoval a požadovanou částku žalobci neuhradil.

Po několikaměsíčním neúspěšném vymáhání částky se společnost Trenkwalder rozhodla situaci ohledně nesplacené částky řešit soudní cestou a to prostřednictvím svého právního zástupce. V právních záležitostech je společnost Trenkwalder a.s. zastupována advokátem, panem Davidem Jüngerem. Ten, vzhledem k tomu, že místní příslušnost soudu se řídí podle místa podnikání žalovaného, podal návrh na vydání platebního rozkazu ke Krajskému soudu v Brně.

Návrh obsahoval veškeré podstatné informace. Společnost METALL TECHNIK CZ je právnická osoba, v návrhu na vydání platebního rozkazu musela být žalovaná strana označena

obchodní firmou, sídlem a identifikačním číslem. Z návrhu bylo patrné, že se žalobce domáhá peněžitého plnění od žalovaného a byly uvedeny veškeré rozhodující skutečnosti spojené se vznikem nesplněné pohledávky, které dokázaly oprávněnost požadovaného nároku. Příklad byl doložen listinnými důkazy:

- Smlouva o dílo ze dne 16. 2. 2007
- Potvrzené výkazy práce společností METALL TECHNIK CZ
- Faktura č. 180/2007
- Upomínky žalobce ze dne 15. 5. 2007 a 14. 6. 2007

Původní peněžní částka na faktuře byla z důvodu prodlení navýšena o smluvní pokutu ve výši 65 971 Kč. Její výše byla vyčíslena na základě dohody o smluvní pokutě v uzavřené smlouvě o dílo. Celkový vymáhaný obnos se po přičtení rovnal částce 351 322,70 Kč.

Dne 24. 9. 2008 Krajský soud v Brně vydal platební rozkaz, který byl poté doručen žalobci i žalovanému, žalovanému tak muselo být učiněno do vlastních rukou prostřednictvím doručujícího orgánu. Platební rozkaz obsahoval všechny náležitosti, byl označen jednacím číslem, zahrnoval označení žalobce a žalovaného, výši vymáhaného peněžitého plnění, následné rozhodnutí ve věci a poučení pro žalovaného.

Společnost METALL TECHNIK CZ měla na výběr. Buď splatí žalobci dlužnou částku navýšenou navíc o úroky z prodlení za každý měsíc prodlení a dále o náklady řízení 67 526,70 (do nákladů řízení je započten soudní poplatek ve výši 4 % z požadované částky, tedy 14 060 Kč, dále náklady právního zastoupení 53 466,70 plus paušální částka 600 Kč a DPH ve výši 8 536,70 Kč), která mají být složeny k rukám právního zástupce společnosti Trenkwalder. Nebo měla patnáctidenní lhůtu pro podání odporu, který by měl za následek zrušení celého platebního rozkazu a následné nařízení jednání soudem.

Společnost METALL TECHNIK CZ konala podle první možnosti, dluh uznala a odpor proti platebnímu rozkazu nepodala. Z platebního rozkazu je to patrné, je na něm totiž vyznačeno, že nabyl právní moci a vykonatelnosti ke dni 12. 11. 2008. O finančních potížích žalované společnosti svědčí i fakt, že se tato společnost nachází v likvidaci. Pokud nedošlo ke splacení soudem potvrzené dlužné částky, mohla být na základě vykonatelného platebního rozkazu poté nařízena exekuce.

Zkrácené řízení se stalo účinným nástrojem k vymáhání pohledávek. Nedá se ovšem hovořit o rychlém procesu, od splatnosti faktury až k vydání platebního rozkazu uběhly téměř

dva roky. Rozkazní řízení probíhalo v roce 2008, tedy ještě před zavedením elektronického platebního rozkazu a doručování prostřednictvím veřejné datové sítě. Následující kapitola bude zaměřena právě na důsledky pokroku v oblasti elektronizace soudnictví.

Je pravděpodobné, že dnes by již žalobce podal návrh na vydání platebního rozkazu v elektronické podobě, čímž by došlo k urychlení dodání návrhu na zahájení řízení do rukou soudu. Vzhledem k tomu, že žalovaný je právnická osoba a je povinná mít zřízenou datovou schránku, adresou pro doručení by byla adresa veřejné datové sítě, což by přineslo další značné časové úspory.

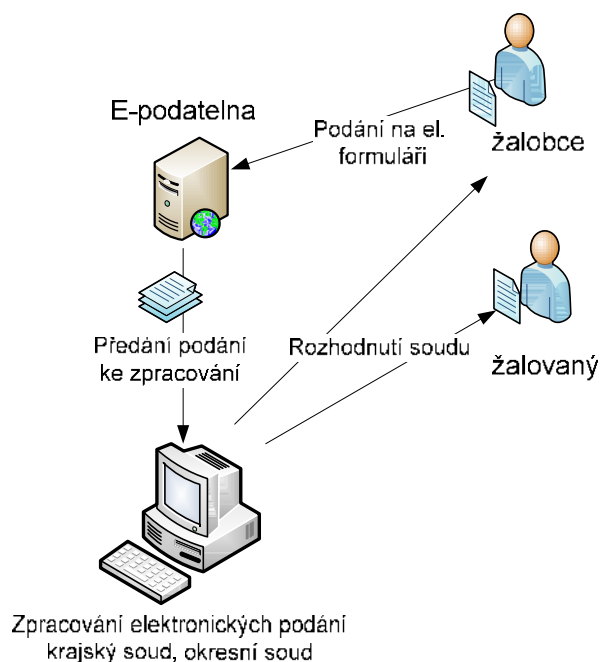
3 Elektronizace platebního rozkazu

Rychlost, přehlednost, dálkový přístup k aktuálním informacím, méně prostoru pro korupci a méně bariér, to vše bylo stanoveno za cíl projektu eJustice, tedy elektronizace českého soudnictví.

„Elektronizace justice je dalším krokem k modernímu státu, který občany neovládá, ale slouží jim. Proto vláda v této oblasti nešetří. Již letos uvolnila 475 milionů korun. V dalších letech počítá s investicemi ve výši cca 615 milionů korun ročně,“ prohlásil již 20. 8. 2007 tehdejší premiér Mirek Topolánek.²² Rok 2007 se dá označit jako prvný počátek celé éry modernizace soudnictví.

Projekt eJustice zahrnuje více dílčích opatření, všechny směřují ke zlepšení poskytování služeb resortu justice se zaměřením na veřejnost prostřednictvím výpočetní techniky. Vedlejším přínosem je omezení administrativy na minimum a tím pádem zrychlení soudního řízení při co nejnižším vynaložení nákladů.

Obr. 01²³

²² Oficiální server českého soudnictví. Dostupné z:

<<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?k=4176&o=23&j=33&d=175622> [citováno 2010-03-12]

²³ Oficiální server českého soudnictví. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/justice2/soubor.aspx?id=68014>.

[citováno 2010-04-01]

Co se týče promítnutí vlivu elektronizace do platebního rozkazu, rozhodlo se ministerstvo spravedlnosti pro zprovoznění elektronického platebního rozkazu. Elektronický platební rozkaz byl uveden do občanského soudního řádu novelou č. 123/2008 Sb.

Mnohem radikálnější je ovšem novela č. 7/2009 Sb., známá pod názvem souhrnná novela. Tato novela vnesla do občanského soudního řádu změny v několika podstatných oblastech. Všechny směřují ke zlepšení českého civilního procesu.

Novela obsáhla změny v protokolaci. Je známo, že protokolace zbytečně zatěžuje soudce a způsobuje nesmyslné průtahy, kterým má být nyní zabráněno pomocí pořizování zvukových či zvukově-obrazových záznamů o jednání. Efektem bude nejen rychlejší průběh jednání, ale hlavně bude existovat nepochybný důkaz vývoje celého řízení. Novela zahrnuje také úpravu omezení rozsahu odůvodnění rozhodnutí, opuštění institutu soudcovské koncentrace řízení či posílení postavení notářů coby soudních komisařů.

Podstatnější pro platební rozkaz je zcela nová úprava doručování, která přenáší odpovědnost za doručení ze soudu na občany a přináší systém veřejných datových schránek.

3.1 Elektronický platební rozkaz

Od 1. července 2008, po vydání novely č. 123/2008 Sb. byl spuštěn v rámci programu eJustice elektronický platební rozkaz. Tato novinka má čelit neustále narůstajícímu počtu návrhů na vydání platebního rozkazu. Ministerstvo spravedlnosti se rozhodlo pro vytvoření pokrokovějšího druhu zkráceného řízení též z důvodu stálého nárůstu tzv. nesporných pohledávek. U takovýchto pohledávek nedochází ke sporu mezi účastníky o jejich existenci či výši.

Sám tehdejší ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil se k této tématice vyjádřil takto: „S rostoucím zadlužováním domácností a zvyšujícím se objemem rizikových úvěrů roste počet pohledávek, které soudy administrativně zahlcují. Například v roce 2007 musely okresní soudy vyřídit 386 973 návrhů na vydání platebních rozkazů, což bylo o 87 150 návrhů více než v roce 2003. Elektronický platební rozkaz pomůže snížit tuto narůstající zátěž, čímž zrychlí a zefektivní práce soudů.“²⁴

²⁴ Oficiální server českého soudnictví. Dostupné z:

<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=4709&d=251468> [citováno 2010-04-09]

OSŘ v § 174a odst. 1 určuje, že elektronický platební rozkaz smí být vydán, pokud je návrh podán na elektronickém formuláři podepsaném zaručeným elektronickým podpisem žalobce a nepřevyšuje-li peněžité plnění požadované žalobcem částku 1 000 000 Kč. Tím jsou stanoveny zvláštní předpoklady, za nichž může být soudem rozhodnuto o elektronickém platebním rozkazu. Na rozdíl od klasického platebního rozkazu, který je možno vydat i bez návrhu žalobce, elektronický platební rozkaz může být vydán pouze na základě jeho výslovného návrhu.

Žalobce musí vyplnit formulář pro podání elektronického platebního rozkazu, který je dostupný na internetových stránkách ePodatelny ministerstva spravedlnosti.²⁵ Na tomto internetovém portálu se nachází i návod k vyplnění jednotlivých částí elektronického formuláře, tento návod přikládám v příloze č. 4. Vzor formuláře byl upraven ve vyhlášce č. 197/2008 Sb., kterou se vydává vzor formuláře návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu. Výhodou je, že elektronický platební rozkaz občan může komfortně podat z domova a navíc to vede i k menšímu množství vadných podání k soudu, jelikož při vyplňování elektronického formuláře bude žalobce naváděn, jaké informace a kde musí uvést.

Nutnost připojit k elektronickému platebnímu rozkazu zaručený elektronický podpis se váže k zákonu č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. Ten v § 2 a) říká, že elektronickým podpisem se rozumí údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě. V dalším bodě jsou vytyčeny požadavky, které zaručený elektronický podpis musí splňovat:

1. je jednoznačně spojen s podepisující osobou,
2. umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě,
3. byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou,
4. je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat.

²⁵Internetové stránky ePodatelna ministerstva spravedlnosti. Dostupné z:
<http://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/epo1200new/form.do> [citováno 2010-04-22]

Dochází tu nicméně k určité nejasnosti. Ustanovení § 174a odst. 1 není zřejmě zcela přesné, neboť podle § 11 odst. 1 zákona o elektronickém podpisu mohou orgány veřejné moci používat pouze uznávaný elektronický podpis. Taktéž v § 42, který upravuje obecné náležitosti podání, je v odst. 5 vyžadován zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb, tedy opět uznávaný elektronický podpis. Z toho lze usuzovat, že rovněž k podepsání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu bude potřeba užít uznávaný elektronický podpis.²⁶

Žalobce se u elektronického platebního rozkazu nesmí domáhat částky vyšší než jeden milion korun českých. V případě, že dojde k překročení této částky, nelze věc vyřídit elektronickým platebním rozkazem. Avšak jestli jsou splněny všechny podmínky pro vydání obvyčejného platebního rozkazu, neexistují žádné překážky, proč by nesměl být vydán obvyčejný platební rozkaz.

Dále je potřeba se zabývat tím, že horní limit peněžní částky je stanoven v české měně. Současně existuje úprava v OSŘ v § 155 odst. 2, kde je psáno, že výrok rozsudku o plnění v penězích může být vyjádřen v cizí měně, neodporuje-li to okolnostem případu a za dodržení podmínek, že jeden z účastníků je cizozemcem nebo plnění musí vycházet z právního úkonu, v němž je vyjádřeno v cizí měně, žalobce požaduje plnění v cizí měně a devizové zákony umožňují tuzemci poskytnout plnění v navrhované cizí měně bez zvláštního povolení. Z toho je zřejmé, že smí být přiznáno i plnění v cizí měně, které odpovídá uvedenému limitu. I když je částka jednoho milionu stanovená v české měně, nezavazuje to k požadování plnění v české měně.

Elektronický platební rozkaz je poplatkově zvýhodněn vzhledem k obvyčejnému platebnímu rozkazu. Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu si žádá poplatky o polovinu nižší. Soudní poplatek činí 300 Kč a 2 % z částky převyšující 15 000 Kč.

Další právní úprava elektronického platebního rozkazu v § 174a odst. 2 OSŘ určuje, že §§ 172-174, které se vztahují k obvyčejnému platebnímu rozkazu, platí obdobně i pro elektronický platební rozkaz. Jedná se pouze o jinou formu platebního rozkazu, proto ho nelze vydat bez splnění podmínek pro vydání obvyčejného platebního rozkazu. V elektronické podobě nesmí scházet, že uplatnění subjektivního práva na zaplacení peněžní částky vyplývá

²⁶ DAVID, L. et. al: *Občanský soudní řád: komentář*. s. 816.

ze skutečností uvedených žalobcem v návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu (§ 172 odst. 1). Zákaz vydání elektronického platebního rozkazu do ciziny či nemožnost vydání při neznalosti pobytu žalovaného jsou proto také neopomenutelné a již uváděné skutečnosti.

Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu je stejně jako návrh na vydání obyčejného platebního rozkazu návrhem na zahájení řízení. To sebou nese povinnost pro žalobce, připojit k návrhu listinné důkazy, které by dokazovaly oprávněnost jeho požadovaného plnění. „Nové znění zákona není příliš přesné, ale jeho smysl je zřejmý: podává-li se samotný návrh na vydání elektronického platebního rozkazu výlučně elektronicky, je nutno umožnit využití stejných komunikačních prostředků i pro připojení příloh (včetně kupříkladu plné moci). Od 1. 7. 2009 může žalobce využívat autorizované konverze dokumentů podle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, při níž se obsah listiny převede do podoby datové zprávy.“²⁷

Tento zákon se konverzi věnuje v §§ 22 – 26. Konverzí se dle § 22 odst. 1 rozumí:

- a) úplné převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě nebo datovém souboru, ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky, nebo
- b) úplné převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě a ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky.

Upřesnění se dostává v § 22 odst. 2, kde je stanoveno, že dokument, který provedením konverze vznikl, má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu, jehož převedením výstup vznikl.

Zákon určuje rovněž subjekty, na které se při potřebě provedení konverze máme obrátit. Konverzi na žádost provádějí kontaktní místa veřejné správy a advokáti, za podmínek stanovených v zákoně č. 85/1996 Sb., o advokacii. Podle § 25c může advokát v souvislosti s poskytováním právních služeb provádět autorizovanou konverzi dokumentů. Konverzi z moci úřední provádějí orgány veřejné moci pro výkon své působnosti.

²⁷ DAVID, L, et. al: *Občanský soudní řád: komentář*. s. 818.

Přesnému postupu při provádění konverze, podrobnostem k ověřovací doložce konverze a evidenci provedených konverzí se zákon věnuje v následujících ustanoveních. Při konverzi do dokumentu obsaženého v datové zprávě opatří subjekt, který konverzi provedl, výstup svou uznávanou elektronickou značkou nebo uznávaným elektronickým podpisem osoby, která konverzi provedla, a zajistí, aby byl výstup opatřen kvalifikovaným časovým razítkem (§ 24 odst. 3).

Nepřipojení listinných důkazů, respektive jejich elektronická konverze nebrání vydání elektronického platebního rozkazu. Krom jiných nároků je vyžadováno, aby uplatněné právo vyplývalo z tvrzených skutečností, nikoli aby byly prokázány nebo osvědčeny tvrzené skutečnosti.

Ve způsobu podání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu a limitu maximální dovolené výše požadovaného plnění spočívá celá jedinečnost elektronického platebního rozkazu. Ostatní ustanovení, která se týkají průběhu rozkazního řízení, tedy podávání odporu i kvalifikované výzvy podle § 114b jsou shodná jako u obyčejného platebního rozkazu a není už proto potřeba je zmiňovat.

Nikdy se z vydávání elektronického platebního rozkazu nemůže stát kompletně automatizovaný proces. Není reálné dostat počítačové programy na takovou úroveň, aby byly schopny posuzovat, zda je vylíčení skutečností, z nichž žalobce odvozuje své právo na zaplacení peněžité pohledávky, oprávněné či nikoliv.

3.2 *Doručování platebního rozkazu*

Do úpravy systému doručování obsažené v občanském soudním řádu nebylo zásadně zasahováno mnoho let a to i přes to, že tento zastaralý systém trpěl mnoha vadami. V žádném případě nesplňoval požadavky efektivnosti průběhu řízení a nedalo se hovořit ani o dostatečné spolehlivosti doručování. Na doručování písemností se nahlíželo jako na jeden z nejakutnějších problémů, které bylo potřeba pro dobro české justice vyřešit. Cílem nápravy byla nezbytnost zabránit dalším zbytečným průtahům a zdlouhavosti soudních řízení.

Zákonodárci se rozhodli pro razantní řešení, novela provedená zákonem č. 7/2009 Sb. přinesla zcela nový systém doručování, při kterém byla odpovědnost za doručení přenesena ze státu na občany, což považuji za krok správným směrem. Celá novela je postavena na zásadě prioritního doručování úředních dokumentů do datových schránek. Dle priority jsou způsoby doručování seřazeny takto (§ 45 OSŘ):

1. Doručování při jednání nebo jiném soudním úkonu,
2. doručování prostřednictvím veřejné datové sítě,
3. doručování na jinou elektronickou adresu,
4. doručování prostřednictvím doručovacího orgánu nebo účastníka řízení či jeho zástupce

Základem nově zavedeného systému doručování je institut adresy pro doručování, kterou může být:

1. Adresa datové schránky,
2. adresa, kterou adresát sdělil soudu,
3. evidovaná doručovací adresa,
4. adresa trvalého pobytu vedená v centrální evidenci obyvatel

Doručování upravuje OSŘ na obecné úrovni v §§ 45 – 50l. Důležitá je samostatná úprava doručování do vlastních rukou v § 49 OSŘ, která se vztahuje právě i k platebnímu rozkazu. U zkráceného řízení se navíc musí přihlížet i ke speciální úpravě o doručování platebních rozkazů uvedené v § 173 OSŘ.

V § 45 OSŘ v odst. 1 je definováno, že soud doručuje písemnosti při soudním jednání nebo při jiném soudním úkonu. Zákon stanovuje pořadí způsobů doručování s přihlédnutím k hospodárnosti řízení, tak aby byl adresát písemnosti co nejrychleji seznámen s jejím obsahem. Pokud je to s přihlédnutím k povaze doručované písemnosti zásadně možné, má ji soud doručit tzv. krátkou cestou, nejlépe hned při jednání, popřípadě při jiném soudním úkonu. Konkrétně u platebního rozkazu nemůže být tato doručovací cesta uskutečněna, jelikož řízení není zahajováno, tím pádem doručování při jednání nepřipadá v úvahu.

V případě nemožnosti doručení písemnosti touto přímou cestou, má být písemnost doručena prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky (plnohodnotné elektronické doručení), jak OSŘ říká v § 45 odst. 2. Bližší úprava datových schránek není obsažena přímo v OSŘ, ale ve zvláštním zákoně č. 200/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Nebude-li možné doručit písemnost ani prostřednictvím veřejné datové schránky, soud přistoupí k doručení písemnosti na žádost adresáta na jinou adresu nebo na

elektronickou adresu (neplnohodnotné elektronické doručení). Předseda senátu má na základě konkrétních okolností pravomoc rozhodnout, který způsob doručení bude zvolen.

Poslední možností doručení je již zažité doručování prostřednictvím doručujícího orgánu nebo účastníka řízení či jeho zástupce (§ 45 odst. 3 OSŘ).

Speciální úprava doručování platebního rozkazu je obsažena v § 173 OSŘ. Platební rozkaz je třeba doručit žalovanému do vlastních rukou a náhradní doručení je vyloučeno. Platební rozkaz musí být doručen jak žalobci, tak i žalovanému a to ve formě stejnopisu písemného vyhotovení platebního rozkazu, originál zůstává založen ve spise. Zákon vynechal úpravu doručování platebního rozkazu žalobci a tak není zřejmé, zda je nutné mu doručit platební rozkaz rovněž do vlastních rukou. S ohledem na to, že platební rozkaz je formou rozhodnutí ve věci samé a že má účinky pravomocného rozsudku (§ 174 odst. 1), je však usuzováno, že je namístě analogicky použít § 158 odst. 2 a doručit jeho stejnopis žalobci či jeho zástupci do vlastních rukou. Na rozdíl od žalovaného však náhradní doručení bude možné.²⁸

Účelem vyloučení náhradního doručení je zajištění žalovanému možnost hájit svá práva před soudem. Zákon tímto garantuje žalovanému, aby se dozvěděl, že soud bez jednání rozhodl a uložil mu povinnost zaplatit peněžité plnění.

Je-li více žalovaných, je samozřejmé, že platební rozkaz musí být do vlastních rukou doručen každému z nich. U všech je vyloučeno náhradní doručení. Když se platební rozkaz nepodaří do vlastních rukou doručit i jen jednomu z více žalovaných, je platební rozkaz soudem zrušen v plném rozsahu.

Neurčitá je úprava doručování u směnečného a šekového platebního rozkazu. OSŘ v § 175 odst. 1 nařizuje doručit směnečný a šekový platební rozkaz do vlastních rukou žalovaného, chybí zmínka o vyloučení náhradního doručení. Část od doručování směnečného a šekového platebního rozkazu neobsahuje ani odkaz na § 173 odst. 1, kde je vyloučeno náhradní doručení pro platební rozkaz. Lze z toho usuzovat, že je náhradní doručení dovoleno? „Směnečný a šekový platební rozkaz se vydává bez jednání a hlavně bez slyšení odpůrce. Potřeba zajistit mu možnost bránit jeho práva je tedy stejně naléhavá jako u obecné formy platebního rozkazu, neboť aby žalovaný mohl svá práva účinně hájit, musí se o vydání směnečného (šekového) platebního rozkazu vůbec dozvědět. Z těchto důvodů by bylo možno

²⁸ DAVID, L. et. al: *Občanský soudní řád: komentář*. s. 808.

uvažovat o použití § 173 odst. 1 jako obecného pravidla i na doručování směnečného (šekového) platebního rozkazu.²⁹ Já se přikláním také k tomuto názoru, ukládám důležitosti doručení obou druhů platebních rozkazů stejnou váhu, nesouhlasím s možností náhradního doručení u směnečného a šekového platebního rozkazu. Většinový názor zní opačně, většina míní, že náhradní doručení u směnečného a šekového platebního rozkazu je možné.

3.2.1 Doručování na adresu datové schránky

Doručování platebního rozkazu prostřednictvím veřejné datové sítě se považuje za doručení do vlastních rukou adresáta (§ 49 odst. 6 OSŘ) a splňuje tak formální požadavky pro řádné doručení. Je žádoucí, aby co nejvíce platebních rozkazů bylo doručováno touto rychlou a nízkonákladovou cestou. Ke spuštění úplného provozu datových schránek došlo 1. 11. 2009, fungují poměrně krátkou chvíli a nedá se proto očekávat, že jejich provoz probíhá bez jakýchkoliv komplikací. Mnoho subjektů projevilo vůči datovým schránkám nedůvěru, důkazem bylo i velmi nízké množství dobrovolných přihlášení do systémů před zákonným termínem. Od data spuštění provozu je lidem k dispozici i Informační systém datových schránek, na kterém jsou k dispozici veškeré potřebné informace o všech oblastech veřejné datové sítě. Tyto internetové stránky jsou zpracovány velmi přehledně a systematicky, dokážou poskytnout cenné rady a zodpovědět mnoho otázek.

Datová schránka je podle § 2 ZoEl elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci, dále provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci a též dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Datové schránky jsou zřizovány a spravovány Ministerstvem vnitra. Každý subjekt může mít pouze jednu datovou schránku, více datových schránek nelze zřídit.

Důležité je rozlišovat mezi datovou schránkou fyzické osoby, podnikající fyzické osoby či právnické osoby. Pravidla týkající se provozu a povinnosti zřizování datových schránek jsou pro jednotlivé subjekty specifické.

V § 3 ZoEl je určeno, že zřizování datové schránky pro fyzické osoby není povinné. Datovou schránku fyzické osobě zřídí ministerstvo bezplatně na její žádost, musí se ovšem jednat o osobu plně způsobilou k právním úkonům. Obdobně je to i u podnikajících fyzických

²⁹ DAVID, L. et. al: *Občanský soudní řád: komentář*. s. 828.

osob, datová schránka je jim zřizována pouze na jejich žádost. Výjimku tvoří advokáti, daňoví poradci a insolvenční správci, kterým je datová schránka zřízena automaticky po obdržení údajů o jejich zapsání do zákonem stanovené evidence. Podnikající fyzická osoba může mít zřízeny dvě datové schránky, jednu podnikající fyzické osoby a druhou fyzické osoby. Na výběr nemají právnické osoby, pro které platí, že vytvoření datové schránky je povinné. Datovou schránku právnické osoby zřídí ministerstvo opět bezplatně. Právnické osobě zřízené zákonem bezodkladně po jejím vzniku, právnické osobě zapsané v obchodním rejstříku a organizační složce podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejím zapsání do obchodního rejstříku.³⁰

Všem subjektům je schránka zřizována do 3 dnů ode dne podání žádosti o zřízení schránky. Ministerstvo zašle oprávněné osobě do vlastních rukou potřebné přístupové údaje k datové schránce a ta je následně zpřístupněna prvním přihlášeným fyzické či právnické osoby, nejpozději se tak stane patnáctým dnem po dni doručení přístupových údajů těmto osobám.

Možnost zřízení datové schránky není nijak omezena občanstvím a bydlištěm. Zřízení datové schránky si může vyžádat i osoba, která nemá bydliště v České republice a aniž by měla české občanství.

K přístupu do datové schránky jsou oprávněny jen subjekty určené zákonem v § 8 ZoEl, to znamená fyzická nebo podnikající fyzická osoba, pro kterou byla datová schránka zřízena, eventuálně statutární orgán právnické osoby nebo člen statutárního orgánu právnické osoby nebo vedoucí organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku. Okruh osob s možností přístupu do schránky je rozšířen o tzv. pověřené osoby. Ty nabudou oprávněny pracovat se schránkou po pověření osobou, pro kterou byla schránka zřízena, tyto osoby musí i stanovit, zda pověřená osoba je oprávněna k přístupu k dokumentům určeným do vlastních rukou adresáta.³¹ To se týká právě platebního rozkazu.

Soudní písemnosti zasílané do datové schránky mají podobu datové zprávy. V datové zprávě obsahující platební rozkaz nesmí chybět skutečnost, že se jedná o písemnost určenou do vlastních rukou. V § 17 ZoEl je vymezeno, že za den doručení dokumentu do datové

³⁰ § 5 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

³¹ § 8 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

schránky se považuje okamžik přihlášení osoby, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. U platebního rozkazu je náhradní doručení vyloučeno, nemůže proto platit fikce doručení, podle které platí, že dokument je považován za doručení po uplynutí 10 dnů od doručení do schránky a to i v případě, že se adresát do datové schránky nepřihlásil. Z většinového nazírání na možnost náhradního doručování u směnečného a šekového platebního rozkazu plyne, že by pro tento druh platebního rozkazu mohla být fikce doručení proveditelná.

Úprava doručování prostřednictvím veřejné datové sítě v OSŘ zachycuje i metodu, jakou má být potvrzeno doručení datové zprávy. Soud adresáta vyzve, aby doručení potvrdil soudu do 3 dnů od odeslání písemnosti datovou zprávou opatřenou jeho zaručeným elektronickým podpisem (§ 47 odst. 2 OSŘ). Potvrzení musí soud tedy obdržet do 3 dní od odeslání písemnosti, nikoliv od jejího přijetí adresátem. Jestliže se platební rozkaz vrátí soudu jako nedoručitelný nebo nedojde k včasnému potvrzení přijetí, doručení prostřednictvím veřejné datové sítě je neúčinné. Soud musí zvolit jiný způsob doručení písemnosti.

3.2.2 Doručování na adresu, kterou adresát sdělil soudu

Když subjekt nemá zřízenou datovou schránku, přistupuje se k následující doručovací adrese. Dle §46a se adresátu písemnost doručuje na adresu pro doručování nebo na kterémkoliv jiném místě, na němž bude adresát zastižen. Platební rozkaz bude proto doručen na zákonnou adresu pro doručování nebo po zjištění kde se adresát vyskytuje, mu to může být doručeno na jakémkoliv jiném místě, kde bude zastižen.

Adresát má možnost požádat soud o doručování na jinou adresu nebo elektronickou adresu, kterou soudu sdělil. Tato adresa se stane adresou pro doručování, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci.

Před doručením na elektronickou adresu musí ovšem adresát vyslovit souhlas s tímto způsobem doručení a to v jakékoliv zachytitelné podobě, navíc to musí být technicky proveditelné s ohledem na zabezpečení takovéto elektronické komunikace pomocí akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb nebo předložením platného kvalifikačního certifikátu.

Povinností adresáta je soudu bez zbytečného odkladu sdělovat změny adresy, na kterou mu má být doručováno. Je v jeho zájmu, aby mu byly soudní listiny ať už z běžného či zkráceného řízení doručeny na aktuální adresu.

3.2.3 Doručování prostřednictvím doručovacího orgánu

Má-li se doručovat prostřednictvím doručovacího orgánu a adresát nesdělil soudu adresu, na kterou mu mají být doručovány písemnosti, považuje se za adresu pro doručování adresa uvedená v § 46b OSŘ. Platební rozkaz bývá nejčastěji v listinné podobě doručován prostřednictvím soudního doručovatele, provozovatele poštovních služeb a orgánů Justiční stráže. V některých případech stanovených OSŘ i prostřednictvím jiných orgánů.

Adresou pro doručování je u fyzické nepodnikající osoby adresa evidovaná v informačním systému evidence obyvatel, tedy adresa sdělená adresátem. Do zákona č. 133/2000 Sb. bylo přidáno nové ustanovení § 10b, kde je řečeno, že na žádost obyvatele lze v evidenci obyvatel vést též údaj o adrese, na kterou mu mají být doručovány písemnosti podle OSŘ. Pokud adresát nesdělil tuto adresu, bude mu doručováno na adresu místa pobytu vedenou v informačním systému evidence obyvatel. Odpovědnost za aktuálnost a přesnost údajů v informačním systému nese ministerstvo vnitra.

Jinak je tomu u fyzické podnikající osoby, kde je adresou pro doručování ve věcech týkajících se její podnikatelské činnosti adresa místa podnikání a u právnické osoby adresa sídla zapsaná v příslušném rejstříku. Krom toho slouží k doručení adresa zástupce pro doručování uvedenou ve smlouvě, případně adresa organizační složky.

„Za právnickou osobu mohou doručovanou písemnost ve smyslu ustanovení § 50a odst. 1 OSŘ přijmout orgány a osoby uvedené v ustanovení § 21 OSŘ, a to statutární orgán, vedoucí jejího odštěpného závodu nebo vedoucí jiné její organizační složky, prokurista, její zaměstnanci (členové), kteří tím byli pověřeni a dále taktéž jiné fyzické osoby, které k tomu právnická osoba zmocnila. Při nucené správě právnické osoby je k přijetí písemnosti oprávněn nucený správce. Pověření fyzické osoby k přijímání zásilek doručovaných na adresu sídla právnické osoby může být i konkludentního charakteru. Pokud je platební rozkaz určený do vlastních rukou právnické osoby jako žalovaného doručen na adresu sídla právnické osoby uvedenou v obchodním rejstříku a převzat pracovníkem

pověřeným k přejímání písemností s tím, že převzetí je potvrzeno otiskem razítka a podpisem, považujeme tuto písemnost za doručenou.“³²

Doručení písemnosti prostřednictvím doručovacího orgánu se musí vyznačit na doručence. Doručenka je považována za veřejnou listinu a musí obsahovat veškeré náležitosti dané § 50g OSŘ. Skutečnost, že doručenka nemá všechny potřebné náležitosti, neznamená bez dalšího vadnost doručení, soud je povinen jiným způsobem vyšetřit, zda bylo doručeno v souladu se zákonem.³³

Ustanovené týkající se výhradně doručování do vlastních rukou v § 49 OSŘ odst. 2 určuje, že nezastihne-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Výzva musí obsahovat náležitosti dané § 50h OSŘ. Písemnost se ukládá buď v provozovně provozovatele poštovních služeb, jestliže se písemnost doručuje jeho prostřednictvím nebo u soudu, jemuž byla písemnost vrácena z důvodu nemožnosti zanechat výzvu a v ostatních případech u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení (§ 49 odst. 3 OSŘ).

Pro platební rozkaz neplatí pokyny v § 49 odst. 4 o náhradním doručení. Toto ustanovení říká, že nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i přesto, že se adresát o uložení nedozvěděl. Novinkou je, že doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky. Adresát má o něco větší šanci, že zjistí, jaká písemnost mu byla doručena. Doručování platebního rozkazu se naopak řídí ustanovením § 49 odst. 5, že adresát si může vyzvednout platební rozkaz do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí. Uložená písemnost nemůže být pokládána za doručenou a po marném uplynutí lhůty vrací doručující orgán platební rozkaz odesílajícímu soudu.

Podle § 50c OSŘ platí, že odepře-li adresát nebo příjemce písemnosti přijmout doručovanou písemnost, považuje se písemnost za doručenou dnem, kdy přijetí písemnosti bylo odepřeno, nejedná se tedy o náhradní doručení. A adresát nebo příjemce písemnosti musí být o tomto účinku poučen.

³² ŘEHULOVÁ, L. *Rozkazní řízení v českém civilním procesu včetně jeho právní úpravy v evropském kontextu*. Brno, 2009. Rigorózní práce na Právnické fakultě MU na katedře občanského práva. s. 68.

³³ Viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 5. 2006, sp. zn. 20 Cdo 685/2006.

3.2.4 Ke splnění podmínky nedoručitelnosti

Dikce v § 173 odst. 2 OSŘ obsahuje „*nelze-li platební rozkaz doručit*“, i když zákon nestanovuje, za jakých podmínek bude tento předpoklad splněn. Je proto potřeba vycházet ze základních ustanovení OSŘ, zejména z ustanovení § 1, § 5, § 6 a § 100 OSŘ. Z toho, co bylo řečeno, lze dospět k závěru, že ani první bezvýsledný pokus o doručení dokumentu nebude mít za následek zrušení vydaného platebního rozkazu, naopak bude nezbytné ve smyslu citovaných základních ustanovení OSŘ konat tak, aby platební rozkaz byl doručen.³⁴

Lze poukázat na některé případy, které se budou nejčastěji vyskytovat:

1. Nebyl-li platební rozkaz doručen z důvodu, že bydliště odpůrce uvedené v návrhu neodpovídá skutečnosti. Pak je nutné postupovat podle § 43 odst. 1 OSŘ, účastník je vyzván k opravě podání, když ovšem i nový údaj o bydlišti odpůrce bude mylný, bude splněn předpoklad nedoručitelnosti platebního rozkazu a předseda senátu jej usnesením zruší.
2. Druhým případem je situace, kdy odpůrce bydlí na uvedené adrese, nepodaří se ho tam však zastihnout, náhradní doručení je vyloučeno a doručení proto nebylo možno provést. Soud poté má postupovat podle § 48, není nutné, aby vyčerpal všechny uvedené možnosti doručení. Předpoklad pro zrušení platebního rozkazu bude naplněn, pokud ani tyto způsoby doručení nebudou úspěšné.
3. Třetí situací je již zmíněné bezdůvodné odepření písemnost přijmout doručovatelem, které má po poučení adresáta za následek doručení platebního rozkazu.

Proti usnesení o zrušení platebního rozkazu je přípustné odvolání. Způsobitým odvolacím důvodem je v takovém případě pouze námitka řádného doručení všem žalovaným nebo skutečnost, že doručení platebního rozkazu do vlastních rukou žalovaného nic nebránilo. Zrušený platební rozkaz má stejné účinky jako včas podaný odpor.³⁵

³⁴ S III s. 336-337 in BUREŠ, J., DRÁPAL, L., KRČMÁŘ, Z.: *Občanský soudní řád: Komentář*. I. díl. s. 777.

³⁵ BUREŠ, J., DRÁPAL, L., KRČMÁŘ, Z.: *Občanský soudní řád: Komentář*. I. díl. s. 776.

4 Závěr

Pojmenování řízení, ve kterém je vydáván platební rozkaz, názvem zkrácené řízení má své opodstatnění. Jeho prvotní význam je spatřován v rychlém a účinném procesu. Úprava zkráceného řízení v občanském soudním řádu není žádnou novinkou, naopak je v něm zakotvena již po řadu let, které umožnily její postupné zlepšování a odstraňování nedostatků. I přesto se současná úprava platebního a směnečného platebního rozkazu příliš neliší od nejstarších ustanovení.

Právní úprava rozkazního řízení tvoří kompaktní celek, upravuje vše potřebné, jediná slabina je již řadu let shledávána v doručování. Kromě toho je neustále v platnosti podmínka nedoručitelnosti platebního rozkazu do ciziny, která do jisté míry omezovala funkčnost a využití platebního rozkazu. Přínosem se stalo zavedení evropského platebního rozkazu směrnicí č. 1896/2006, která nabyla účinnosti 12. prosince 2008. Efektem jeho zřízení je vyplnění mezery v oblasti řešení vymáhání nesporných přeshraničních pohledávek. Při současném světovém vývoji založeném na integraci, je samozřejmé, že nesplněné závazky se neuskutečňují vždy pouze v rámci území jednoho státu, občané proto mají nárok na efektivním způsobu jak peníze vymoci i v případě, že osoba žalovaného existuje za hranicemi státu. Nyní již z tohoto důvodu nepokládám za nutné odstranění zásady nemožnosti doručení platebního rozkazu do zahraničí.

Razantní reforma doručování soudních písemností obsažená v souhrnné novele občanského soudního řádu se bezpochybně stala jedním z nejvýznamnějších pokusů o zrychlení rozkazního řízení za celou éru existence platebního rozkazu. Projekt eJustice usnadnil činnost soudů a stal se prospěšným, zčásti možností a následným rostoucím počtem podání platebních rozkazů na elektronických formulářích a zčásti změnou prioritní formy doručování na doručování prostřednictvím veřejné datové sítě. Proces elektronizace napomohl k lepšímu a snadnějšímu doručování platebního rozkazu, jednoznačně snížil náročnost a nákladové zatížení na dokumentaci v listinné podobě. Avšak pořád je zachováno, že platební rozkaz musí být doručen do vlastních rukou bez možnosti náhradního doručení, což se dá označit za stálou překážku, která neustále znesnadňuje rychlost doručování ve zkráceném řízení.

Z důvodu uplynutí velmi krátké doby od spuštění datových schránek nelze provést plnohodnotné zhodnocení jejich funkčnosti. Všeobecně žádoucí je rozsáhlé promítnutí

elektronizace do celého procesu zkráceného řízení. Zřízení co možná největšího počtu datových schránek i subjekty, které to nemají povinné a znalost a využívání výhod pro podání písemností k soudu v elektronické podobě by značně přispěly ke zrychlení rozhodování soudů a k jejich odbřemenění.

Model datových schránek v České republice je jedinečný v celé Evropské unii. Evropská unie sice vydala směrnici, která radí všem členským zemím rozvíjet tzv. e-Government, tedy elektronizaci činností veřejné správy, náš systém veřejné datové sítě je ovšem ojedinělý svou závazností. V Rakousku funguje podobný systém, na rozdíl od našeho ale není pro žádné subjekty povinný, Estonsko pracuje na rozvoji obdobného systému a Německo s ním teprve počítá do budoucna. Změny obsažené v novele OSŘ týkající se doručování proto klasifikuji jako pozitivní, oceňuji, že Česká republika dokázala přistoupit k tak razantnímu opatření jako jedna z prvních zemí, a za další to, že zákonodárci pochopili význam elektronizace coby nástroje pro posun soudnictví kupředu.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

- [1] BUREŠ, J., DRÁPAL, L., KRČMÁŘ, Z: *Občanský soudní řád: Komentář*. I. díl. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. 1042 s. ISBN 80-7179-378-7.
- [2] DAVID, L., et. al: *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 1986 s. ISBN 978-80-7357-460-4.
- [3] PELIKÁNOVÁ, R. *Platební rozkaz: Srovnání institutu platebního rozkazu v České republice a ve vybraných zemích*. 1. vydání. Praha: Linde a. s., 2000. ISBN 80-7201-220-7.
- [4] PELIKÁNOVÁ, R. Úvodní srovnání průběhu rozkazního řízení v rámci kontinentálního právního systému. *EMP: časopis o českém a evropském právu*, 1999, roč. 8, č. 7-8, s. 73-80. ISSN 1210-3977.
- [5] ŘEHULOVÁ, L. *Rozkazní řízení v českém civilním procesu včetně jeho právní úpravy v evropském kontextu*. Brno, 2009. 195 s. Rigorózní práce na Právnické fakultě Masarykovy univerzity na katedře občanského práva.
- [6] SCHELLEOVÁ, I. *Civilní proces*. 1.vydání. Praha: EUROLEX BOHEMIA a. s., 2006. 1202 s. ISBN 80-86861-09-0.
- [7] SCHELLEOVÁ, I. *Jak vymáhat dluhy právní cestou*. 1. vydání. Praha: Computer press, 2002. 100 s. ISBN 80-7226-607-1.
- [8] STAVINHOVÁ, J., HLAVSA, P. *Civilní proces a organizace soudnictví*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita: Doplněk, 2003. 660 s. ISBN 80-210-3271-5. 80-7239-155-0.
- [9] ŠKÁROVÁ, M. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*. 4. aktualiz. vydání. Praha: Linde a. s., 2009. 1263 s. ISBN 978-80-7201-769-0
- [10] WINTEROVÁ, A. *Civilní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Linde a. s., 2008. 751 s. ISBN 978-80-7201-726-3.

Právní předpisy

- [11] Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů
- [12] Zákon č. 37/1992 Sb., jednací řád pro krajské a okresní soudy, ve znění pozdějších předpisů
- [13] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- [14] Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
- [15] Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- [16] Zákon č. 128/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství
- [17] Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů
- [18] Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění pozdějších předpisů
- [19] Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů
- [20] Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů
- [21] Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje

- [22] *Ekonomický server ČTK*. Dostupné z: <http://www.financninoviny.cz/kariera/pravo/zpravy/zkracene-soudni-rizeni-za-pomoci-platebniho-rozkazu/400270>
- [23] *Ekonomické zpravodajství*. Dostupné z: <http://www.nasepenize.cz/datove-schranky-pro-firmy-dnes-konci-uredni-obalky-s-modrym-ci-cervenym-pruhem-5215>
- [24] *epravo.cz*. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/elektronicky-platebni-rozkaz-51932.html>
- [25] *iPrávník*. Dostupné z: http://www.ipravnik.cz/cz/knihy-pod-lupou/art_5932/k-souhrnne-novele-obcanskeho-soudniho-radu-glosa.aspx
- [26] *Ministerstvo spravedlnosti České republiky – Reforma justice*. Dostupné z: <http://www.reformajustice.cz/cz/souhrnna-novela-obcanskeho-soudniho-radu.html>
- [27] *Ministerstvo vnitra České republiky*. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1950&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=2>
- [28] *Oficiální informační web o datových schránkách a novinkách spojených se zákonem č.300/2008 Sb.* Dostupné z: <http://www.datoveschranky.info/uvod/>
- [29] *Oficiální portál pro podnikání a export*. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/datove-schranky/1001772/>
- [30] *Oficiální server českého soudnictví*. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/uvod/justice.aspx/justice.aspx>. [citováno 2010-03-12]

- [31] *Právník.cz – s námi nezabloudíte*. Dostupné z:
<http://www.pravnik.cz/a/294/platebni-rozkaz.html>

Seznam zkratk

OSŘ - Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

o. z. - Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

ZoEl - Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 3. 5. 2010

.....

Andrea Jeseňáková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Varenská 2974/38, 702 00 Ostrava

Seznam příloh

Příloha č. 1: Návrh na vydání platebního rozkazu

Příloha č. 2: Odpor proti platebnímu rozkazu

Příloha č. 3: Platební rozkaz vydaný Krajským soudem v Brně

Příloha č. 4: Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu – návod na vyplňování formuláře

Okresnímu soudu v Ostravě

Žalobce: Petra Majerová, bytem Sládkova 24, 702 00 Ostrava

Žalovaný: Martin Svoboda, bytem Polská 7, 708 00 Ostrava - Poruba

o 20 000,- Kč s příslušenstvím

1.

Žalovanému jsem dne 1. 10. 2008 prodala osobní počítač za 25 000,- Kč. Žalovaný mi předal v den koupě 5 000,- Kč a zavázal se zbytek zaplatit nejpozději do 31. 4. 2009. Žalovaný mi o tom vydal písemné potvrzení, které přikládám jako důkazní materiál.

2.

Dodnes mi žalovaný nezaplatil dlužnou částku, i přesto, že jsem ho telefonicky upomínala. Oznámil mi, že svůj dluh nehodlá splatit.

3.

Navrhuji, aby soud vydal platební rozkaz, podle kterého bude žalovaný povinen zaplatit žalobci částku 20 000,- Kč (slovy dvacet tisíc korun českých) s 4% úrokem z prodlení od 1. 3. 2009 do zaplacení a náklady řízení, to vše do 15 dnů od doručení platebního rozkazu.

V Ostravě 25. 5. 2009

Petra Majerová

Okresnímu soudu v Ostravě

Žalobce: Petra Majerová, bytem Sládkova 24, 702 00 Ostrava

Žalovaný: Martin Svoboda, bytem Polská 7, 708 00 Ostrava - Poruba

Dne 27. 3. 2010 mi byl doručen platební rozkaz žalobce Petry Majerové, bytem Sládkova 24, 702 00 Ostrava, o zaplacení částky 20 000,- Kč.

Proti tomuto platebnímu rozkazu podávám odpor.

Výše uvedenou částku jsem žalobci zaplatil dne 10. 2. 2009 poštovní poukázkou, kterou připojuji v příloze

Ostrava, 2. 4. 2010

Martin Svoboda

h. Bestava

Krajský soud v Brně
pracoviště Husova 15
601 95 Brno

Toto rozhodnutí nabylo právní moci

dne: *15. XII. 2008*

Krajský soud v Brně

dne: *15. XII. 2008*

Je vykonatelné od: *15. XII. 2008*

Podpis: *[Signature]*

Na všech podáních v této věci uveďte:
Jednací číslo: 43 Cm 210/2007-52

PLATEBNÍ ROZKAZ

Krajský soud v Brně rozhodl vyšší soudní úřednicí Věrou Šejnohovou, ve věci

žalobce: Trenkwalder a.s., Heřmanická 1648/5, Ostrava-Slezská Ostrava, PSČ 710 00,
IČ 25857011

zast.: Mgr. Davidem Jüngerem, advokátem, 28. října 219/438, Ostrava
proti

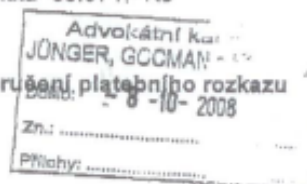
žalovanému: METALL TECHNIK CZ s.r.o. v likvidaci, Uzbecká 708/7, Brno,
Bohunice, PSČ 625 00, IČ 25579509

o zaplacení částky 285.351,70 Kč s přísl. + smluvní pokuta 65.971,- Kč

takto:

soud ukládá žalovanému, aby do 15 dnů ode dne doručení platebního rozkazu
zaplatil žalobci

pohledávku ve výši 351.322,70 Kč

- s úrokem z prodlení ve výši 9,5 % ročně z částky Kč 5.970,- od 30.03.2007 do 29.04.2007,
- s úrokem z prodlení ve výši 9,5 % ročně z částky Kč 117.045,70 od 30.04.2007 do 29.05.2007,
- s úrokem z prodlení ve výši 9,5 % ročně z částky Kč 285.351,70 od 30.05.2007 do 30.06.2007,
- s úrokem z prodlení ve výši 9,75 % ročně z částky Kč 285.351,70 od 01.07.2007 do 31.12.2007,
- s úrokem z prodlení ve výši 10,5 % ročně z částky Kč 285.351,70 od 01.01.2008 do 30.08.2008,
- s úrokem z prodlení ve výši 10,75% ročně z částky Kč 285.351,70 od 01.07.2008 do 24.09.2008

a dále s úrokem z prodlení ve výši odpovídající procentní výši repo sazby stanovené Českou národní bankou a platné vždy pro první den kalendářního pololetí v němž prodlení dlužníka trvá, zvýšené o 7 procentních bodů, z částky Kč 285.351,70 od 25.09.2008 do zaplacení

a náklady řízení ve výši 67.526,70 Kč

(soudní poplatek 14.080,- Kč a náklady právního zastoupení 53.466,70 Kč /odměna dle § 3 odst. 1, bod 6 vyhl. č. 484/2000 Sb., ve znění vyhl. č. 277/2008 Sb. ve výši Kč 44.330,-, 2 x paušální částka Kč 300,00 – sepsání a podání žaloby dle § 13 vyhl. č.

177/1998 Sb., ve znění vyhl. č. 276/2006 Sb. a 19 % DPH, tj. Kč 8.536,70/), k rukám
právního zástupce žalobce,

n e b o

aby podal proti tomuto platebnímu rozkazu do 15 dnů ode dne jeho doručení
u podepsaného soudu odpor.

Poučení:

Včas podaným odporem se platební rozkaz v plném rozsahu ruší a soud
k projednání a rozhodnutí věci nařídí jednání. Opožděně podaný odpor nebo odpor
podaný tím, kdo k němu není oprávněn, soud usnesením odmítne.

Platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor nebo proti němuž podaný odpor byl
soudem odmítnut, má účinky pravomocného rozsudku.

Proti výroku o náhradě nákladů řízení a výroku o povinnosti zaplatit soudní poplatek
je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení k Vrchnímu soudu
v Olomouci prostřednictvím Krajského soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně tímto platebním rozkazem uložené
povinnosti, může se oprávněný domáhat nařízení výkonu rozhodnutí.

Krajský soud v Brně
dne 24.09.2008

Za správnost vyhotovení :
Veronika Danková

Věra Šejnochová, v.r.
vyšší soudní úřednice

NÁVRH NA VYDÁNÍ ELEKTRONICKÉHO PLATEBNÍHO ROZKAZU

- NÁVOD NA VYPLŇOVÁNÍ FORMULÁŘE

Pro správné podání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu je nutné mít nainstalovaný aktuální 602XML Filler i s podporou pro export do PDF.

I. Případy, kdy lze podat návrh na vydání elektronického platebního rozkazu

Soud může vydat na návrh žalobce elektronický platební rozkaz, pokud je návrh podán na stanoveném elektronickém formuláři, podepsán platným zaručeným elektronickým podpisem žalobce a pokud nepřevyšuje peněžité plnění požadované žalobcem částku 1 000 000 Kč.

V elektronickém platebním rozkazu soud žalovanému uloží, aby do 15 dnů od doručení elektronického platebního rozkazu žalobci zaplatil uplatněnou pohledávku a náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal odpor u soudu, který platební rozkaz vydal.

Elektronický platební rozkaz nelze vydat, není-li znám pobyt žalovaného nebo má-li být elektronický platební rozkaz doručen žalovanému do ciziny.

Elektronický platební rozkaz je třeba doručit žalovanému do vlastních rukou, náhradní doručení je vyloučeno. Nelze-li elektronický platební rozkaz doručit i jen jednomu ze žalovaných, soud jej usnesením zruší v plném rozsahu.

Platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor, má účinky pravomocného rozsudku.

Podá-li i jen jeden ze žalovaných včas odpor, ruší se tím platební rozkaz v plném rozsahu a soud nařídí jednání. Opravným prostředkem jen proti výroku o nákladech řízení je však i zde odvolání.

II. Vyplňování formuláře návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu

Pro vyplňování formuláře návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu je zapotřebí programu 602XML Filler.

K části A

Žalobce musí (z nabídky) vybrat soud, kterému je návrh na vydání elektronického platebního rozkazu určen a odůvodnit jeho místní příslušnost. Pokud je návrh na vydání elektronického platebního rozkazu určen krajskému soudu, žalobce odůvodní rovněž i věcnou příslušnost. Pravidla pro stanovení místní a věcné příslušnosti stanoví občanských soudní řád (§ 9 a násl., § 84 a násl. o.s.ř.)

Pozn. Pobočky soudů, které nemají samostatnou elektronickou podatelnu, nejsou uvedeny v nabízeném seznamu organizací.

K části B

Návrh musí obsahovat identifikační údaje o žalobci i o žalovaném. Návrh může podat i více žalobců nebo může být podán vůči více žalovaným.

Žalobce dle své konkrétní situace zvolí, zda žalobce/žalovaný je právnickou nebo fyzickou osobou a zda je zastoupen. Účastníci musí být v návrhu označeni tak, aby bylo nepochybné, kdo je účastníkem řízení, aby jej nebylo možno zaměnit s jinou osobou. Návrh musí obsahovat jméno, příjmení a bydliště žalobce i žalovaného (obchodní firmu nebo název a

sídlo právnické osoby, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců. Rodné číslo není povinným údajem. Ve věcech vyplývajících z obchodních vztahů musí návrh dále obsahovat identifikační číslo právnické osoby, identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem, popřípadě další údaje potřebné k identifikaci účastníků řízení.

Žalobce-fyzická osoba může požádat, aby soud doručoval na adresu jiného místa než je adresa jejího bytu, jejího místa podnikání, jejího pracoviště nebo místa, kde se zdržuje v České republice.

Rovněž tak může požádat o doručování prostřednictvím veřejné datové sítě. V tomto případě musí uvést svou elektronickou adresu a akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, který vydal jeho kvalifikovaný certifikát a vede jeho evidenci; platný kvalifikovaný certifikát je v případě použití operačního systému Windows připojován automaticky.

K části C

Jedním z předpokladů pro vydání elektronického platebního rozkazu je skutečnost, že žalobní petit musí znít na zaplacení peněžité částky. Výši částky, kterou lze elektronickým platebním rozkazem přiznat, limituje zákon částkou 1 000 000 Kč.

V části C je specifikován předmět řízení. Návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu lze uplatnit i více nároků.

Žalobce může uplatnit návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu:

- 1) peněžitou částku – jistinu samostatně nebo spolu se smluvní pokutou anebo s příslušenstvím,
- 2) smluvní pokutu samostatně nebo spolu s příslušenstvím,
- 3) příslušenství jako samostatný nárok.

Smluvní pokuta může být vyjádřena jako konkrétní peněžitá částka, žalobce se rovněž může domáhat zaplacení smluvní pokuty, která byla sjednána jako pevná částka za sjednané období, např. 1 000,- Kč za každý měsíc prodlení. Třetí možností je uplatnění smluvní pokuty, která byla sjednána procentem ze stanovené částky za určitou dobu prodlení.

V rámci příslušenství může být požadováno zaplacení úroku, úroku z prodlení nebo poplatku z prodlení. Výše zákonného úroku z prodlení je stanovena právními předpisy (nařízení vlády č. 142/1994 Sb.), právními předpisy je rovněž stanovena výše poplatku z prodlení.

Ke každému nároku je třeba uvést skutečnosti významné pro rozhodnutí. Žalobce označí z nabízených možností právní základ žaloby (výběrem smluvního typu, popřípadě jinou specifikací) a uvede okolnosti, kterých se dovolává (typicky nezaplacení dlužné částky, neúplná platba nebo platba opožděná; žalobce může tyto okolnosti blíže specifikovat). Skutečnostmi, z nichž vyplývá uplatněné právo na zaplacení peněžité částky se rozumí takové údaje, které jsou nezbytné k tomu, aby bylo jasné, o čem a na jakém podkladě má soud rozhodnout. V návrhu tedy musí být uvedeny takové skutečnosti a v takovém rozsahu, aby uplatňovaný nárok byl dostatečně individualizován a předmět řízení byl dostatečně vymezen po skutkové stránce. Jednou z podmínek pro vydání elektronického platebního rozkazu je i splnění požadavku, aby uplatněné právo vyplývalo ze skutečností uvedených žalobcem (§ 172 odst. 1 o.s.ř.).

V návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu je zároveň zapotřebí označit důkazy, které mají být provedeny, pokud nebude vydán elektronický platební rozkaz nebo elektronický platební rozkaz bude zrušen a bude nařízeno jednání.

V částečné rekapitulaci je třeba vyčíslit hodnotu uplatňovaného nároku (hodnotu pohledávky bez příslušenství, hodnotu smluvní pokuty bez příslušenství, hodnotu příslušenství, pokud je žalobou uplatňováno samostatně) a určit způsob plnění, pokud vystupuje na straně žalobce nebo žalovaného více osob.

V případě, že došlo k postoupení pohledávky, žalobce vyplní údaje týkající se postupitele.

K části D

V této části žalobce vyčíslí jednotlivé složky nákladů řízení. Zároveň vyznačí, zda je v odměně právního zástupce zahrnuta i DPH. Žadatel může rovněž vyznačit, zda se vzdává nákladů řízení či některé z jejich složek.

K části E

V návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu lze uvést i účty pro zaplacení žalované částky a pro zaplacení nákladů řízení.

K části F

Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu podléhá soudnímu poplatku. Ten je stanoven v sazebníku soudních poplatků takto:

Za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, jehož předmětem je peněžité plnění

a) do částky 15 000 Kč včetně Kč 300,-

b) v částce vyšší než 15 000 Kč 2 % z této částky.

Pokud není žalobce osvobozen od soudních poplatků ze zákona nebo rozhodnutím soudu, požádá o sdělení čísla účtu a variabilního symbolu. Požadované údaje se následně zobrazí po generování PDF souboru.

K části G

Petitem se rozumí údaj o tom, čeho se žalobce domáhá. Vymezení toho, čeho se žalobce vydáním elektronického platebního rozkazu domáhá, musí být úplné, určité a srozumitelné a musí odpovídat § 174a o.s.ř.

K části H

Žalobce je povinen k návrhu připojit veškeré písemné důkazy, jichž se dovolává (včetně např. právní moci). Následně vygeneruje soubor PDF, který si může vytisknout nebo uložit a podání odeslat na podatelnu soudu.